

Dikken Zwilgmeyer

Annikken Præstgaren

bokselskap.no
Oslo 2021

bokselskap.no, Oslo 2021

Dikken Zwilgmeyer: *Annikken Præstgaren*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1900 (Kristiania/Det norske aktieforlag).

Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no).

ISBN: 978-82-8319-642-9 (bokselskap.no),

978-82-8319-643-6 (epub), 978-82-8319-644-3 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Annikkens hjem

[1] Der gled en liden sjægte med storseil og fok oppe sagtelig ind gjennem gabet, der førte ret tilhavs. Det hed egentlig Grønsundsgabet, men spor af grønt var der rigtignok ikke at se.

Heiene, de runde lave heier, vaskede og slitne af bølgenes slag, var graa, bare graa, med sprækker og furer. Ikke var der mose, og ikke var der lav, bare den glatte, nøgne sten. Men tangen, der laa i store vaser indmed holmerne og gyngede saa sagte i dønningerne ude fra havet, var gyldengul, og himmelen underlig dæmrende blaa i den tidlige junidags aften.

Og sjøen, den stolte, friske sjø, der klukkede under den tjærebredde sjægte og plaskede med et lidet, kjælent slag om igjen og om igjen opefter de nøgne holmer, den var grønlig klar, spillende frisk, skiftende i blaat og i sort. Og længst ude ved den yderste holme var der i den stille aften en fin liden perlende krans af sjøskum.

Langt derinde laa byen, den lille by, tæt opunder [2] de høie heier. Endog langt herude fra sjøen saa man husene, hvide og skarpe, i en runding rundt havnen, men opover heiene laa smaahusene strøede udover, røde og gule og graa, med røgen ret tilveirs i den stille, lyse luft. Indved bryggerne saa man masterne af sjægter og smaaskuder, en hel liden skov af master der inderst inde.

Og alting var saa klart og dog saa blødt og saa stille.

Oppe i sjægten sad der fire barn og en større, ung pige. Det var en bredvokset, ung skikkelse med et stort, lyst ansigt og en bred næse med fregner. Hun passede roret og seilet paa samme tid, det tynde, lysegule haar viftede hende om kinderne. Hænderne var brede og røde med kraftige haandle.

Ret overfor hende paa toften sad søsteren Magna. Rødgul i haaret, bred som søsteren med bitte smaa musetænder, stort tandkjød, og leende med sine tolv aar, det var Magna.

Brødrene Svend, Erik og Nils var ogsaa brede, fregnede og lysegule.

Svend sad midt i baaden. For øieblikket underholdt han sig med at gribe efter alle de rødbla, slimede manetstraaler, der kom indenfor hans rækkevidde, medens Erik og Nils spillede femkort om knapper i forenden af baaden.

For at undgaa, at Erik skulde se hans kort, havde Nils, som var otte aar, indrettet sig paa en, som han selv syntes, overmaade praktisk maade. Han havde nemlig lagt alle sine kort opslagne bag [3] seilet i forenden af baaden. Hver gang, han saa skulde spille ud et kort, maatte han klyve over en tofte, krybe bag seilet, og hente det frem.

«Det var da en besværlig maade at spille kort paa,» sagde Magna voksent.

Nils dukkede frem under seilet med en hjerterto.

«Langtifra,» sagde han, «det er saa letvindt saa, – Erik er saa grov til at kikke i kortene mine, men nu skal han være bla for at se –»

Han var øiensynlig stolt over denne sin nye opfindelse at spille kort paa.

To snehvide maager, kredsede, flaksede og kastede sig lynsnart over deres hoveder.

«Aa se maagerne, Annikken,» raabte Magna.

«Nei for en diger manet,» raabte Svend, «se der sjømand Røst.»

Det lod til, at søsteren ogsaa lød dette navn, hun saa interesseret efter maneten.

«Ja den var stor.»

«Han er lumpen, han fusker,» raabte Nils «– han [4] fusker, sjømand Røst.»

«Det er skam at fuske,» sagde sjømand Røst alvorlig.

«Hvis jeg var dig, vilde jeg ikke hede sjømand Røst længere,» sa Magna og viste tandkjød.

«Det er jo bare gutterne, der gjør det,» sa Annikken.

«Nei de kalder dig det i byen ogsaa –»

«Jo hun skal hede sjømand Røst,» sagde Svend, [4] «for hun er saa flink i baaden og saa grov til at raabe.»

«Aa gid, ja, slig røst som Annikken har,» sagde Erik og trumfede i toften.

Annikken, alias sjømand Røst, sad aldeles uanfægtet, som det hele slet ikke angik hende.

«Bare vi ikke kommer forsent til andagten,» sagde hun pludselig.

«Gid det var saa vel,» sagde Svend.

«Fy at snakke saadan,» sagde Annikken.

De havde ulovendes været en sving udenfor øerne. Egentlig havde de ikke lov at seile andetsteds end inde paa havnen.

Men iaften havde det været saa altfor fristende, uden at de næsten vidste af det, var sjægten gledet udenfor paa de lange, blanke dønninger.

Det kneb nu at komme tidsnok hjem. Ingen af dem havde uhr, saa tiden var aldeles i det blaa.

«Even Flisvika roede hjem, da vi seilede udover,» sagde Erik. Det var øiensynlig en gjængs tidsregning.

«Da kommer vi forsent,» sagde Annikken betænkelig, «vi maa ta til aarerne.»

Erik og Nils snakkede bag seilet om nytten af at holde andagt.

«Det er nok pent,» sagde Erik med sine ti aar, «men det er saa kjedeligt saa.»

«Nu snakker du stygt,» sagde Annikken.

«Ja synes du, det er gjildt da kanske at ha denne andagten over sig bestandig,» sagde Erik.

«Ja jeg liker det,» sagde hun kort.

[5] «Hvorfor liker du det da,» sagde Erik.

Først intet svar. Erik spurgte igjen.

«Aa – jeg liker at tænke paa, at det er nogen, der er større end menneskene». Annikken saa langt ud for sig, vilde ikke møde nogen af søskendernes blik, som om hun blev generet for det, hun sagde.

Der blev en dyb taushed. De var ikke vant til at snakke om religiøse ting sig imellem. Det var ligesom saa rart, at Annikken havde sagt det. Magna skvalpede med hænderne i sjøen. Det er sandt det, som Annikken sagde, tænkte hun. Men hun sagde ingenting, hun heller.

Men lille Nils kunde ikke længe vedligeholde den religiøse taushed.

«Nei igaar julede jeg Peder Even grundig op,» brast det aldeles umotiveret ud af ham.

«Du da,» sagde Svend.

«Ja du kan lægge beg paa, at jeg julede ham,» sagde Nils, «kjend hvor stærke muskler, jeg har, akkurat som en rund bue, saadan skal ægte muskler være, gut –»

«Nei, kjend paa mine muskler,» sagde Erik.

«Nei, kjend her,» sagde Svend.

Der blev en almindelig muskelundersøgelse.

«Jeg har da muskler jeg ogsaa,» sagde Magna og spændte sin brede, lille arm.

«De er ikke værst,» sagde Svend overlegent, «men det er nu bare jentemuskler da,» sagde han henvendt til de øvrige.

«Ja naturligvis forholdsvis,» sagde Erik.

[6] Naa endelig, der var de ved land. Baaden blev fortøiet i en fart, og allesammen tog paa sprang opigjennem de smaa, stille gader. Smaabarn spillede jeppe og slog bal midt i gaderne, og længere oppe i byen hang store violette syrenklaser udover fortouget gennem havestakitterne.

«Kjend, hvor de dufter,» sagde Annikken.

De andre fire unge næser snufsede.

«Ja her lugtede vist noget.»

Saa tænkte de ikke mere paa det.

– Pastoren sad alt ved det runde bord midt i den store sal, med salmebog og testamente og ventede paa sine barn.

Det var et langt, roligt, alvorligt ansigt, der han sad med foldede hænder og stirrede ud for sig. Han bar sit hoved høit og stirrede ud som efter noget fjernt langt borte.

Hans kone sad paa en rørstol med den mindste lille gut paa sit skjød. Borte ved døren sad de to tjenestepiger paa rad.

«Du mor, det er dog for galt, at børnene aldrig passer andagten.»

«Ja.»

Et øiebliks taushed.

«Aa ja, der kommer nok den tid, da de ogsaa trænger Guds ord,» sagde faderen. Han saa fremdeles langt ud.

«Ja du kan være vis.»

Der var et slags bred tryghed over moderen, [7] rødgule farver, lidt sammensunken i figuren, men en kraftig ro over det hele.

Der fløi en humle surrende ind af det ene vindu, svirrede rundt i den store sal med de blaablomstrede vægge og de gule døre.

Naa endelig, der hørte de høie guttestemmer ude i gaarden. Annikken var alt i døren.

«Der hører jeg lyden til Erik,» sa lille Kristoffer paa moderens skjød.

Der kom de allesammen, satte sig paa det yderste af stolekanterne og foldede de brune hænder. De lignede alle moderen, rødgule, brede og kraftige.

«Ja saa er vi jo samlet,» sagde præsten

«Nei – Tilda.»

«Aa Annikken, find Tilda.»

Atter sank stilhed over den store sal med de blaablomstrede vægge, over den stille fader der midt ved bordet med det løftede aandfulde hoved, og de stærke, fregnede gutter.

Annikken sprang gennem en række værelser i det lange hus. Der traf hun endelig den ældste søster. Hun krøllede sig, havde en tændt lampe med en krøltang

sat op i lampeglasset.

«Tilda, far skal holde andagt.»

«Alt nu,» sagde den slanke, unge pige med uforstyrrelig ro.

«Du maa skynde dig.»

«Ja jeg maa jo først bli færdig, du, er ikke [8] denne haarfaçon en nydelig saadan bredt ved ørene.»

«Aa, jeg ved ikke, jeg.»

«Du skjønner dig ikke paa nogen ting, ja jeg er jo nødt til at være færdig vel.»

–«Vi synger den gamle salme,» sagde faderen: Hav tak for idag, Gud fader i himlen, der fremmed min sag!»

Præstens høie stemme lød ud i stilheden, de andre stemte lidt efter lidt i med. Tilda høit og klart, Annikken dybt og alvorlig, medens pigerne borte ved døren slængte i med nogen skarpe toner. Gutterne brummede ogsaa lidt, men det var ikke noget at tale om netop.

Faderen læste dæmpet, men naar noget greb ham, særlig da noget lyrisk skjønt, hævede han stemmen, og røsten skalv som i rørelse.

Gutternes jernskoede hæler klampede atter ud af gangen.

«Du, mor, skal vi ikke gaa op paa heien i denne deilige aften.»

«Jo gjerne, naar jeg har faat lille Kristoffer i seng.»

Gutterne vilde ogsaa være med, og Annikken og Magna.

Men Tilda maatte til byen – havde lovet nogen veninder – «du Annikken, laan mig hanskerne dine.»

«Hvorfor det.»

«Jo mine er saa stygge.»

«Nei,» sagde Annikken alvorlig.

[9] «Tusind tak, du er forførdelig sød, tusind tak.»

Tilda tog paa sprang nedover mod byen.

Veien opover heien gik paa kryds og tvers. Store, løse stene laa ligesom kastet hen af en kjæmpemæssig haand hist og her. Hele smaa stenras havde trængt sig nedigjennem de dybe kløfter, men midt oppe i stenuren, hvor stenene stængte, og der ikke var sti at se, der voksede de sirlige mørkeviolettede makrelblomster, og blege nypetorne klyngede sig fast i sprækkerne.

Lige i solvæggen mod syd, hvor solen stegte og stenene kjendtes lunkne at føle paa, kunde saa en vældig berberisbusk brede sig. Her var det sparsomme græs stivt og gult og svid af solen.

Helt op paa høiden begyndte saa lyngen, den blomstrende violette røsl yng, og tyttebærlyng, melbær og krækling, men ikke et træ, ikke en busk engang. Man vassede blot i lyng.

Stupende brat, dybt dernede laa saa byen med de smaa gader, torvet med bryggerne og skuderne. Seet høit deroppefra var det hele som en lilleputby rystet ud af et dukkeskrin. I en runding rundt havnen laa saa øerne, nøgne ud mod det store hav.

Vældigt, stille, blaat i sommerkvælden laa det der, langt, langt derude var der seil i seil. En stor damper stævned indover. Halvdelen af horisonten var det frie hav, indover mod land paa den anden kant var det blot lyng og fjernt borte fjeld over fjeld.

[10] Nede paa havnen drog en lystjagt med et hvidt skinnende seil udover.

Pastoren havde sin visse bestemte plads deroppe med ryggen mod en sten, fru en havde strikketøi med, og Annikken laa i lyngen ved siden. Gutterne og Magna var alt i vildt løb bortover vidden.

«Det er vist Iversens baad, der seiler udover der,» sagde moderen, «Tilda er vel med der.»

«Ja,» sagde Annikken, «hun sagde, at de ventede paa hende.»

«Hvorfor er *du* ikke med da, Annikken,» sagde faderen, «du er jo en stor pige nu, skal konfirmeres om tre maaneder.»

«Jeg morer mig ikke ved det.»

«Morer du dig ikke ved at være sammen med andre unge;» faderen vendte det stille, vemodige blik mod hende, «ja, men det er galt det, barn.»

«Forresten er de lige glad, enten jeg er med eller ei,» Annikken rev op lyngdotter, som hun straks igjen kastede.

«Det er galt dette,» gjentog faderen, «dine veninder er da med, Annikken.»

Intet svar.

«Er de ikke vel, Annikken?»

«Jeg har ingen veninder,» Annikken skalv lidt i stemmen.

«Hvor kan du sige det,» sagde moderen, «Milly Lund da –»

«Pyt.»

«Ja dere har da længe været venner.»

[11] En lang stilhed, saa kom det langsomt:

«Hun vil heller gaa med de andre nu.»

«Ja men Tilda skal ta Annikken med, mor,» sagde faderen.

«Nei langt fra,» for Annikken op, «jeg vil slet ikke tages med paa naade.»

Atter en lang pause deroppe mellem himmel og hav. Sommernatten svøbte sig blød og stille om de to ældre og det unge saare sind.

«Jo du skal være mer mellem ungdom du, Annikken,» sagde faderen igjen, «ungdommen kommer aldrig igjen – dina sjutton år igen får du aldrig mera –»

«Jeg – jeg glæder mig ikke til livet,» kom det ligesom trodsig.

«Hvorfor det, barn,» sagde faderen.

«Aa – jeg tror ikke, det er noget moro –»

«Det er næsten leit at høre paa,» sagde moderen og flyttede paa sig.

«Og du er seksten aar,» sagde faderen – «jo livet er rigt, Annikken min, det gjælder bare at ha øine at se med, og Gud giver os saa meget mer, end vi aner – saa underlig meget mer –»

Atter var der stilt deroppe. Gutternes og Magnas raab og latter hørtes langt borte fra.

«Stakkars min pige,» sagde faderen og lagde sin haand kjærlig paa det lyse hoved derborte i lyngen, «jeg kjender mig selv igjen fra ungdommen, mismod og glædesløshed i de aar, livet skulde være lysest; men du har et godt hjem, barn, du skal tænke paa det.»

[12] «Ja,» mumlede Annikken.

«Aa saadanne luner har alle unge piger,» kom det rolig fra moderens sikre, brede skikkelse. Hun strikkede jevnt og sindig.

Faderen lod haanden ligge paa Annikkens hoved, strøg af og til langsomt henover det.

Annikken kjendte en klump i halsen, ligesom hun vilde græde.

Hvor gjerne hun vilde været med paa den seilturen dernede, se nu – krydsede det hvide seil udigjennem det søndre løb ret tilhavs. Hvor deilig at ligge derude og duve paa de lange dønninger.

Men aldrig bad nogen af herrerne hende om at være med, og ingen af veninderne heller – og at være atpaaslæng af Tilda bestandig, nei, nei, nei.

Og saa blev hun saa rørt over dette, at faderen strøg hende slig over hovedet – nei hun vilde ikke græde, det var saa leit.

Hun reiste sig pludselig og gik henover vidden.

«Var der noget iveien med Annikken iaften,» spurgte faderen.

«Nei da, men det er saa kjedeligt, at hun holder sig saa for sig selv bestandig.»

«Det er en mimosenatur,» sagde faderen.

«Ja, men denslags skal ikke tages under armene,» sagde moderen, «det gjælder jo netop at hærde og staalsætte saadanne naturer.»

«Annikken mangler ikke kraft,» sagde faderen.

«Nei hun gjør ikke det heller,» sa moderen, «hun er al ting paa en gang, sky og saar og villiestærk [13] ogsaa, trodsig kan hun være og blød paa samme tid.»

Annikken havde igjen nærmet sig forældrene borte fra lyngvidden.

«Annikken min,» begyndte faderen, «du skulde begynde at tegne igjen, du har gode anlæg, jeg skal købe dig en skitsebog.»

«Nei tak, nei jeg har ikke lyst at tegne mere.»

«Jovist, sig nu ikke nei til alt da,» sagde moderen.

Det var begyndt at lufte op, friske vindpust for henover lyngen, saa hele vidden var i en eneste bølgende bevægelse, og blæste præstefruens hattefjer ret tilveirs.

Der blev hujet og raabt efter gutterne og Magna, og de begyndte nedstigningen. Annikken kastede et blik udover efter seilbaaden, det hvide seil havde længe ligget nogenlunde stille udenfor øerne, men det friske vindblaf saa ud til at sætte mere fart i det.

«Hvis jeg endda havde nogen bøger,» sagde Annikken pludselig, som hun forfulgte sin egen tankegang.

«Bøger skal du faa hos mig,» sagde faderen.

«Aa jeg har læst alle de, du har, far, Oehlenschlägers tragedier og alle de paa den øverste hylden din –»

«Ja, ja barn, jeg byr, hvad jeg har –»

– «Igrunden kan jeg nu ikke rigtig like,» sagde præstefruen, da hun og hendes mand var blevet alene, «at Tilda er ude saa sent hver eneste aften, det er jo [14] gammel skik her i byen, hører jeg, at ungdommen er slig ude paa seilturer og baadturer, men –»

«Ungdommen er saa kort, mor –»

Serisserne peb ude i sommernatten. Det var mørkt og kjøligt ude under alléens store lønnetræer. Annikken havde vinduet aabent, hun laa vaagen og stirrede med aabne øine ud i lønnetræernes tætte kroner.

Nei, at ikke Tilda endda kom! Saa morsomt hun vist havde havt det iaften! Og altid, altid havde hun det morsomt. Tænk at Tilda kunde le og snakke saadan bestandig! At hun ikke generede sig! Men Tilda er jo ogsaa saa nydelig, ja det var nogen, der havde sagt, at hun var en skjønhed. Og naar man var en skjønhed, saa kunde man nok snakke og le. –

Annikken laa længe i saare tanker. Nei, sagde hun tilslut halvhøit, saadant er ikke noget for mig. Jeg, som er saa styg. Nei jeg vil omvende mig og leve for Gud, gaa paa bedehuset ofte – hver eneste aften vil jeg gjerne gaa did.

Og saa havde hun været saa tvær, at hun ikke engang havde villet laane Tilda de stakkars hanskerne!

Og hun vilde leve for Gud, og saa vilde hun ikke engang gjøre det lille offer!

Aa Gud, hvor lei jeg er, sukkede hun, Gud hjælp mig til at blive snil og god –

Hun foldede hænderne, men i samme øieblik hørte hun langt nede i alléen en trillende latter og Tildas stemme.

[15] «Nei, ved De hvad, Iversen –»

Saa en dyb stemme, der sagde noget dæmpet, som hun ikke opfattede, saa igjen Tilda:

«Ha ha – er De gal De.»

Og saa en stund efter igjen:

«Godnat da.»

«Godnat.»

Der blev raabt mange gange godnat derude.

Annikken glemte bønnen, reiste sig op og lyttede.

Der kom saa Tilda stormende ind i soveværelset. Hele sommernattens friskhed fulgte hende.

Annikken lod, som hun sov. Men det pinte hende endda, at hun ikke havde laant Tilda de hanskerne, hun havde bedt om.

Gang paa gang holdt hun paa at sige, at hun angrede, at hun ikke havde laant hende hanskerne. Men hun kunde ikke faa det til, det var ligesom saa leit.

Tilda var hurtig i seng, og endda var ikke Annikken kommet sig til at sige noget.

Endelig kom det med stor anstrengelse:

«Jeg er saa lei over, at jeg ikke laante dig hanskerne, du kunde saa gjerne faat dem.»

«Kjære er du vaagen – ja det var ikke meget elskværdig gjort just.»

I samme øieblik blev Annikken vred, fordi Tilda tog det paa den maade og tiede bomstille.

«Var dere oppe paa heien,» spurgte Tilda.

[16] «Ja.»

«Uf, at du kan holde ud at gaa op paa den triste heien.»

Ikke et ord til svar.

Og serisserne peb igjen ude i den lyse sommernat.

Moro

[17] Det var eftermiddag. Stærkt solskin over lønnetræerne, men skygge bag huset paa den aabne, sandede plads.

Præstefruen sad bred og hyggelig ved det store stenbord og stoppede alle sine guttestrømper, med brillerne saa langt som muligt ude paa den lillebitte, tykke næse. Annikken havde ogsaa en lang strømpe trukket opover den ene arm, men Tilda laa i hængekøien og viftede sig med en Aftenpost.

«Jeg rører mig ikke i denne varme,» sagde Tilda, «aa gyng mig lidt Magna.»

«Gyng dig selv,» sagde Magna og stoppede fingrene i ørene for at kunne læse mere uforstyrret.

Myggene surrede i store flokke der høit oppe under det tætte løv, og luften dirrede af varme over hustaget.

En frisk ung pigestemme spurgte bag hjørnet:

«Er Tilda hjemme.»

Der kom de op paa gaardspladsen. To unge piger med røde, friske kinder, krøllet pandehaar og smaa næser.

[18] «Goddag, vil du være med paa en tur, Tilda, vi skulde spørge fra Iversen.»

Tilda, der ikke havde gidet røre sig, var sprunget op i en fart.

«Ja naturligvis, naar blev det bestemt?»

«Netop nu, vi traf Iversen, og saa er jo veiret saa vidunderligt.»

«Gid, saa knagende moro, du altid har,» sagde Magna og tog fingrene ud af ørene. «Vi maatte endelig skynde os, sa Iversen, – vi skal ro til Langeland og kanske danse der.»

Præstefruen tog brillerne af:

«Kan ikke Annikken ogsaa være med?»

«Jo da –, det kan hun vist.»

«Nei, nei, jeg vil ikke,» sagde Annikken.

«Jovist vil du –»

«Men er Annikken buden da,» spurgte Tilda.

«Hun – kan naturligvis – godt være med,» Elly Thue drog paa det.

«Hils fra mig dere,» sagde præstefruen afgjørende, «og spørg, om ikke Annikken ogsaa maa være med.»

Annikken havde kastet strømpen og var løbet ind i huset, moderen gik efter hende.

«Nei mor, jeg vil ikke være med paa naade,» sagde Annikken.

«Jo, Annikken, guld,» sagde moderen, «nu skal du være med.»

«Ja men de har jo ikke bedt mig,» græd Annikken.

[19] «Puh, ja det er ogsaa noget at græde for, vær nu med, Annikken min, og glæd dig med de andre.»

«Ingen bryr sig om at ha mig med, og jeg vil ikke være saadan en atpaaslæng.»

Der kom Tilda, Elly og Milly; Annikken flygtede ud i køkkenet, for at de ikke skulde se, at hun græd.

«Annikken blir med,» sagde moderen paa sin rolige uomstødelige maade, «du skal ta dig af hende Tilda.»

«Jeg ved ikke, hvad du mener med, at jeg skal ta mig af hende,» sagde Tilda.

«Det ved du godt, naar du bare har villien til det.»

Moderen satte selv hatten paa Annikkens hoved:

«Se saa, guld,»

Der gik de med Annikken midt imellem sig.

– Sol over torvet og de lave hvidmalte, velstelte huse rundt omkring, sol over de gamle haver, der laa lige ud i gaderne, hvor buksbomhækkene var ganske hvide af gadestøv og tørke.

Sol over de gamle brygger, over jagter og prammer og sjægter, der laa dernede i den lunkne, dovne sjø og svedede tjære.

Saalangt man saa opover laa gaderne folketomme i solstegen, husenes skygger tegnede sig skarpt mod de sandede, stille gader.

Nede ved bryggerne var det lidt mere liv. En politibetjent i hvid støvfrak og med stor mave, gamle mægler Tausen med rød næse og lang pibe i munden [20] og nogen hundehvalper, som legede og boltrede sig og holdt paa at gaa lige lukt paa vandet.

Student Rode og Iversen var alt ved bryggen og stelte med sjægten. Student Rode var en høi, smal student med vakre øine, og et langt dvælende blik, men hans underlæbe hang noget slapt ukontrolleret ned paa hans hage. Iversen var en ældre kavaler, der altid optraadte i selskab med det alleryngste kuld af ungdom, der voksede op i byen. Han var lidt tunghørt og førladen; nu havde han taget plads nede i bryggetrappen og geleidede damerne ombord med en stor, blød, omhyggelig haand.

Elly, Milly og Tilda straaledede og snakkede oppe paa bryggen. Karen Jensen, en blegfed, ung pige med hvide øienbryn, var ogsaa kommet med. De lo af alt. Først lo de af, at Mosling endda ikke var kommet, og da de fik se hans lille skikkelse oppe i gaden lo de af, at han kom. Mosling var en ven af Iversen, ogsaa en lidt ældre tørkomisk herre, der uundgaaelig hørte med paa alslags turer.

Annikken stod for sig selv, flammende rød i ansigtet med rødkantede øine, fordi hun havde grædt. Hatten sad lidt uklædelig paa skjæve paa det lyse, brede hoved.

Iversen læspede og hviskede til damerne efterhvert, som de steg i baaden.

«Jeg har tat min søster Annikken med, Iversen,» raabte Tilda lidt bryd.

Iversen misforstod og fik det mærkelig nok til, at hun ikke havde lyst paa denne tur.

[21] «Fy skam Dem,» læspede han hviskende.

Men Annikken havde hørt det, det flammede end stærkere op i hendes ansigt.

«Nei, jeg sa, at jeg har tat Annikken med,» brølte Tilda.

Annikken vred sig af fortvilelse. Aa om hun kunde løbe sin vei! Men kom hun hjem, saa blev bare mor vred –

«Glæder mig usigelig,» sagde Iversen, da han endelig forstod, «det er mig en stor ære, jeg tror, det er første gang, frøkenen gjør mig den fornøielse.»

Og den bløde haand trykkede Annikkens haand tæt.

«Alt andet end heldigt ydre,» tænkte Iversen, og smilede med store, vandblaa øine til Annikken.

I sidste øieblik, de holdt netop paa at støde fra land, kom Per Krafft løbende.

«Skal dere paa tur – og ingen har sagt mig til – jeg blir naturligvis med –»

Det skarpe, lille ansigt lyste.

«Vi blir for mange, gut,» raabte Rode.

«Nei da,» raabte Tilda og Elly i kor. De andre unge piger stemte ogsaa i med. «Vi er slet ikke for mange, Per kan godt være med.»

«Jeg repræsenterer ingen vægt at tale om i kilo,» sagde Per Krafft og hoppede bardus ned i baaden.

«Paa denne maaden ser det nærmest ud til at vi gaar nedennom og hjem hele kodiljen,» sagde Mosling.

[22] «Jeg skal gjøre nytte for mig og ro paa spræng,» sagde Per Krafft – «hvor gaar turen hen?»

Det var en liden, sorthaaret student, der studerede theologi. Naar de unge piger var alene sig imellem og kritiserede herrerne, sagde de altid, at Per Krafft saa ud som han lugtede paa den gyseligste gammelost. Forresten var det noget betydeligt og uberegneligt ved ham paa samme tid. Og det var noget i hans ansigt, der trods gammelostsnusingen ikke udelukkede muligheden af, at bispekorset engang kunde komme til at lyse paa hans bryst.

«At være bikje og sidde i forenden, kan jeg da ialfald,» sagde Per Krafft og satte sig paa baadripen.

«Nei her er udmærket rum,» raabte Tilda.

«All right,» sagde Iversen, og baaden gled udover i det blanke vand.

De unge piger havde faat placeret Annikken længst agter ved roret, indeklemmt af alle de andre.ⁿ²

Den mest eftertragtede plads var paa midttoften, hvor man var herrerne nærmest. Der sad Iversen og Tilda.

«Ah, saa kan man igjen begynde at leve,» læspede Iversen, da luftningen fra sjøen viftede om dem længere ude.

«Lever De ikke paa landjorden, De da, Iversen,» smilede Tilda.

«Nei, jeg forsmægter,» hviskede Iversen med et dvælende blik.

Han belønnedes med en trillende latter af alle de unge piger.

[23] Tænk, at de kan synes, at det var saa morsomt sagt, tænkte Annikken og sad med et stort ubevægeligt ansigt.

Rode havde gjort forgjæves anstrengelser for at komme til at sidde ved siden af Tilda, men da Iversen vilde have den plads, det var jo hans baad, maatte han vige. Han sad nu bag hendes ryg og tilkjendegav sin nærværelse ved smaa ryk i hendes lange flette.

«Rode, nu skal De la være,» Tilda vendte sig med et straalende ansigt.

Det var rent en lettelse, naar Rode tog sin underlæbe op og snakkede. Da blev han formelig vakker.

«Jeg er jo nødt til at tilkjendegive min eksistens, ellers er det jo ingen, der tænker paa mig,» sagde Rode, og blev vakker.

«End jeg da,» sagde Mosling med en ynkelig stemme, «hvem tænker paa mig.»

«End jeg her i min dystre ensomhed da,» raabte Per Krafft paa baadripen.

«Du vilde jo selv sidde der,» raabte Tilda.

«Hur här är skönt,» læspede Iversen.

«Nei nu begynder han alt at tale svensk saa tidligt paa kvælden,» raabte Mosling, «gjem det far, saa har du noget til maaneskinnet ogsaa.»

Per Krafft saa ud, som han lugtede gammelost i høi grad.

«Forhindre da ikke manden i at bli elegisk,» raabte han.

[24] Iversen havde intet hørt og saa rundt med spør gende, vandblaa øine. Saa lo de af det.

«Hvor har du kjøbt den flotte hat, Iversen,» sagde Mosling.

«Nei,» sagde Iversen raskt. Han havde igjen misforstaaet, men troede, han dengang havde truffet det rigtige og saa sig veltilfreds omkring. Saa lo de i kor.

Blev der et øiebliks stilhed, sagde Iversen: «Nei nu faar du til Mosling.»

Og Mosling holdt det ene tøvde foredrag efter det andet, saa de brølte af latter.

«Sandelig min hat gjør vi Mosling til storthingsmand til høsten,» raabte Per Krafft, «et sligt herredømme over ordenes væld –»

«Pas dit eget væld, du far min,» sagde Mosling og gav Per Krafft et puf, saa han holdt paa at gaa baglænds ud i sjøen.

Saa lo de igjen. Baaden gled henunder i skyggen af fjeldet, der hvor vandet var klart og grønt, og den brune tang laa i store vaser.

Nei, at de kan le saadan af al ting, tænkte Annikken. Hun havde ikke opladt sin mund, siden de reiste fra bryggen.

«Lad os ro udenom skjærene,» raabte Tilda.

«Ro, ro til fiskeskjær,» sang Per Krafft.

Alle sang med, de friske unge stemmer bortover sjøen.

«Hvad er det, du sidder og funderer paa, Rode,» raabte Per – «slaa paa dine strenge og sjung med –»

[25] Rode hentede sin underlæbe dybt dernedenfra og smilede.

«Jeg synes, vi har det saa koselig.»

«Ja manden har ret, vi har det netop koselig,» læspede Iversen.

Derborte laa Langeland. En rødmalet gaard paa en stump grønt jorde, smaaheier og løvskov omkring, en stensat brygge ud i sjøen og et par baader.

Sjøen gik saa spillende frisk ind mod stranden, hævede den brune blæretang op og ned, op og ned og vaskede de rundslidte smaa heier.

Aarene blev lagt ind, og den hele baad fuld af ungdom skurede mod den primitive brygge. Oppe fra den rødmalte gaard drog en gammel kal sig langsomt nedover.

«Naa der har vi jo gamlingen i egen person,» raabte Mosling.

«Goddag Even Langeland, her er pent folk ude og reiser, ser De.»

Gamle Even var i buksesæler og blaa toplue med graa skjeggestubber og buskede øienbryn.

«Jeg ser det,» sagde gamle Even.

«Vi kan vel faa ligge oppe paa jordet dit en stund, komme ind i stuen din ogsaa kanske og hvile os lidt?»

«Jo det var vel raad til det, naar de vilde tækkes med bondestel saa.»

«Du din gamle lurifas,» sagde Mosling og slog ham paa skulderen, «du har flere penge paa kistebunden end hele skokken af os tilsammen.»

[26] «He, he,» lo Even i sine graa skjeggestubber.

Even Langelands søn var skipper og for tilsjøs, sønnekonen og gamle Even styrede saa gaarden hjemme.

«Her slaar vi os ned,» raabte Per Krafft oppe i et lidet bakkehæld, hvor græsset var lyst som en dag i mai.

«Kan vi faa bragt melk hidop, Even.»

«Ja det var vel raad til det,» sagde Even og stabbede ivei opover mod huset.

Der slog de sig ned.

Tildas lyse kjole laa bortover græsset. Per Krafft støttede albuerne paa den med hagen i hænderne og laa og stirrede paa Tilda.

Han havde det i rykkevis med alting. Nu saa han ikke andre end Tilda. Hele verden var bare luft forresten. Tilda straaledede og snakkede og var vakker. Mosling vilde have hans plads, men Per Krafft protesterede:

«Jeg kjæmper som en løve,» raabte han.

Tilda rødmede, men smilede endda mere. Per er forelsket i Tilda, tænkte Annikken, det kan jeg godt se.

Elly laa med hænderne under hovedet og blev viftet af Iversen med en tom kagepose. Karen Jensen knyttede lykkestreaa med Mosling. Ingen tog notits af Annikken, men hendes øine lyste.

For dette var igrunnen snodigt, saa friskt og saa deiligt.

[27] Pludselig vendte Per Krafft sig helt om mod Annikken.

«Du er saa stille du –,» sagde han skjælmsk.

«Ja.» Annikken blev lidt rød.

«Hvorfor er du nu egentlig det.

«Jo for jeg er saadan,» sagde Annikken alvorlig.

Han saa hende ind i øinene:

«Jeg er ogsaa saadan,» sagde han, øinene smilede fremdeles.

«Nei det er du slet ikke,» sagde Annikken. Hun huskede ham nok fra kjelkebakkerne for en to tre aar siden, da Annikkens fader flyttede til byen. Siden havde han fordetmeste været i Kristiania.

«Jeg taler blot med den største overvindelse,» fortsatte det smilende ansigt.

Han gjør bare nar af mig, tænkte Annikken og saa alvorlig paa ham.

«Tror du ikke, jeg mener, hvad jeg siger.»

«Nei,» sagde Annikken kort.

Han stirrede hende et par sekunder ind i øinene.

«Du er noget for dig selv, du,» sagde han let.

Straks efter vendte han sig rundt til de andre, talte og lo, vrængede med ord og holdt latteren oppe.

Gamle Even kom stabbende nedover med en stor bolle melk. Den ene skidne tommelfinger holdt han troværdig dybt nede i melken.

«Nektar og Ambrosia,» raabte Per Krafft, «serveret paa den delikateste maade, du Even, du Even du perle blandt mandkjøn –»

«Nei lad os ikke ligge her og være saa træge,» [28] raabte Milly, som ingen for øieblikket tog nogen videre notis af – «lad os lege: Enkemand sidste par ud.»

Mosling var enkemand, og Annikken og tykke Karen Jensen blev et par. Da der blev raabt: Sidste par ud løb Annikken alt, hvad hun orkede, hun tænkte sig ikke andet, end at Karen ogsaa skulde løbe; men denne havde ladt sig meget letvindt fange af Mosling, og langt nede paa jorden stod Annikken mutters alene.

«Det var fusk det,» sagde hun alvorlig til Karen, da hun kom op til de andre igjen.

«Fusk, ha, ha,» de storlo allesammen.

Næste gang Annikken skulde løbe, var Annikken og Tilda kommet sammen. Rode var enkemand. Han lagde end ikke det ringeste skjul paa, at det var Tilda, han vilde fange, og kastede ikke et blik efter Annikken engang.

Tilda og Rode sprang nedover paa kryds og tvers, lo og braastansed, sprang igjen, hiksted af bare latter.

Annikken stod som en støtte langt oppe ved siden af de andre.

«Men saa løb da, Annikken og mød hende,» raabte de andre.

«Nei.»

«Kjære, hvorfor vil du ikke?»

«Hun vil jo netop, at han skal fange hende,» sagde Annikken, «dere kan da vel se det.»

De lo allesammen.

[29] «De er rar, De,» hviskede Iversen.

Per Krafft var enkemand. Det var atter Annikken og Tilda.

Ingen bryr sig om at løbe efter mig, tænkte Annikken, sandelig min hat, om jeg vil løbe heller.

Der var Per Krafft lige efter hende. Annikken vendte sig forbauset om. «Nei Tilda løber jo der,» sagde hun med det alvorlige ansigt.

«Tænker du ikke, jeg har øine i hovedet du, nei, det er dig, jeg vil fange.»

Annikken sprang som for livet. Det var da mærkeligt, at han vilde løbe efter hende. Men det var lidt morsomt ogsaa. Og hun løb.

Men Per Krafft var lige i hælene paa hende.

«Du løber jo, som jeg vilde myrde dig,» sagde han.

«Ja det skal man jo,» sagde hun, da han havde fanget hende.

«Skal man det,» sagde han igjen med sine skjælmske øine.

«Ja,» sagde Annikken troskyldig.

Men det var alligevel morsomt, at han havde løbet saadan efter hende.

Siden blev der drukket kaffe inde i Even Langelands lave stue, hvor der hang skuder for fulde seil langs alle vægge, og rare konkylier, der var hjemført fra de varme lande, laa til stas allevegne.

Saa kom maanen op gyldengul bag furutræerne ind mod land.

De maatte tænke paa hjemturen. Og sjøen laa saa blød og saa stille, men tæt indved land, hvor [30] furutræerne skyggede, var sjøen sort og hemmelighedsfuld, og alle omrids var saa dunkle og udviskede. Men midtfjords glimtede maanestriben.

Og de havde punsch, og der blev drukket og leet. Saa var der en, der sagde:

«Aa for en aften –»

«Ja har dere seet noget saa vidunderligt – vi er i eventyrland.»

«Vast roet der forud,» læspede Iversen, «slig en aften faar vi aldrig igjen.»

Aarene blev dyppet stille og blødt, og saa sang de:

«Vi skilles ved en planke fra vor grav –»

Men ikke en eneste en af dem alle tænkte hverken paa planken eller graven.

Det blev kjøligere. Sjøen skvulpede saa let under baaden.

«Vast lidt der forud,» raabte Iversen igjen, «vi vil ikke iland ikvæld.»

Annikken havde sin gamle plads agter, indeklemmt mellem alle de andre. Tilda havde ligesom tabt humøret, sad og stirrede ret ned i sjøen. Per Krafft laa i forenden og nynnede noget uforstaaeligt dæmpet noget.

Den vidunderlige bløde sommernat derude mellem skjærene.

Endelig kom de til land. I skyggen af træerne opigjennem de smaa gader var der dobbelt stille, som noget lønligt, forhekset.

Men bag de smaa vinduer med de nedrullede ^[31]gardiner vendte folk sig i sine senge, naar de hørte de friske, unge stemmer derude i nattestilheden.

«Nogen af de fine, der har været paa tur igjen, det er maade paa ogsaa, slig er de ude hver eneste kvæld.»

Og saa sov byen igjen under de store lønnetræer.

Men idetsamme, de skulde lægge sig, sagde Tilda saadan løst henkastet:

«Uf den Per Krafft. Han løb efter dig i enkemandslegen bare for at ærte mig, det var noget, vi havde væddet om.»

«Jasaa,» sagde Annikken.

Annikken og brødrene

[32] Nei!

En ting var Annikken vis paa. Være med paa saadanne ture mere, det vilde hun ikke.

Nu havde hun ikke sagt et ord paa hele hjemveien fra Langeland, ingen havde talt til hende heller. Havde det ikke været det, at hun passede roret, saa havde det været akkurat det samme, om hun havde siddet der i agterenden eller ei.

Kanske hun var saa dum, at det var det, der gjorde det. Om det havde gjældt hendes liv, havde hun ikke kunnet tale saa let eller havt saadan en overflod af ord. Den mindste lille sætning kunde de jo vride og vende i det uendelige.

Og saa var det jo igrunden ingenting det, de talte om heller.

Bare noget tøv altsammen, tænkte Annikken og stirrede uhyre alvorlig frem for sig.

Den eneste, som ligesom havde givet sig lidt af med hende var jo Per Krafft. Men Annikken var ikke ganske vis paa, om han ikke havde gjort lidt nar af hende.

[33] Jo mere hun tænkte paa det, des vissere blev hun paa, at han bare havde gjort nar af hende.

Det havde ikke netop føltes saa, da han talte til hende og løb efter hende i enkemandslegen, men det var bare, fordi hun var saa enfoldig og ikke forstod sig paa herrer.

Nei hun brydde sig ikke det pluk om at være sammen med alle dem, som de kaldte hendes veninder mere.

Jo det var nogen deilige veninder! De brydde sig jo ikke det spor om hende, nogen af dem.

Annikken forstod sig ikke selv mere. Hun havde faat saadan længsel i sig efter at folk skulde være snilde mod hende og være lidt glad i hende.

Saadan havde hun aldrig havt det før. Da havde hun været ligeglad med alt saadant noget, bare løbet med de yngre brødrene den hele dag, fisket og roet som en kar, og kommanderet og regjeret i baaden. For det kunde hun.

Derfor var det ogsaa, at hun var blevet hedende sjømand Røst.

Men nu var det rare skeet, at sjømand Røst helt var forsvundet.

Det var med en eneste gang blevet saa saart og leit, at hun ingen veninder havde, og at ingen brydde sig om hende.

Aa – og saa forfærdelig leit, det var at bli voksen.

Ligesom en stor uafvendelig ulykke, som nærmede sig – og nærmede sig og som hun maatte op i.

[34] At voksne, gamle folk kunde holde ud at leve!

Nu var hun sytten aar om tre maaneder, du store alverden hvor gammel, hun var.

Tænk, at Iversen, som var saa gruelig gammel, vist over tredive aar, kunde holde leven og le saadan af ingen ting.

Og at Elly og Milly og Karen, ja Tilda ogsaa kunde gjøre sig saa til for den gamle Iversen!

For de *gjorde* sig til!

De lo ikke saadan af al ting, naar de var alene sammen med de andre unge piger.

Nei det var saa ufatteligt, altsammen. Bag deres ryg lo de jo forfærdelig og gjorde nar baade af Iversen og Mosling og Rode og Per Krafft ogsaa. Og, naar de var sammen med dem, saa likte de det, bare nogen af herrerne saa paa dem.

Annikken funderede stærkt med det lyse, brede ansigt.

Ja jeg vil ikke være saadan, tænkte hun. Ikke vil jeg være saadan, og ikke kunde jeg heller, om jeg end vilde.

Nei hun vilde følge med gutterne op i heien og lave fos! Det vilde hun, det var da moro, det.

Grave kanaler og lede alt vandet fra myrene deroppe ned i det basin, de havde gravet ud, bygge dæmninger, og saa, naar hele basinet var fuldt, lade fossen buldre og styrte nedover den stupbratte hei.

Svend, Erik og Nils forsynede sig med hver sit bogstavelig tommetykke smørrebrød, indpakket i papir og tog paa sprang opover heien.

[35] Idag skulde det rigtignok blive en storartet fos. Regnet havde det gjort, myrene var søkvaade, og ordentlig spade havde de med sig. Opper heien var det den ivrigste diskussion om den bedste maade at tage sagen paa.

Annikken var grei og kort. Saadan skulde det være og saadan og saadan.

Gutterne bøiede sig for hende, alle tre. Ja naturligvis, det, som sjømand Røst sagde, var det rigtigste.

Himlen var saa lys, og luften var saa let, og alle de fire deroppe arbeidede i sit ansigts sved. Myren var saa vaad, at traadte man feil, sank man i over støvlerne. Det gjaldt at være rask paa foden og let i vendingen. Annikken var ikke egentlig nogen af delene, men hun arbeidede som en kar sammen med de tre hvidhaarede, sveddryppende gutter.

Dette var moro, det, det var noget andet end turen igaar.

Kjolekanten og strømper og sko var dyngvaade, hatten laa langt borte i lyngen, det var et spørgsmaal, om gutterne idetheletaget havde havt hatte paa, da de kom herop. lalfald var det lille Nils umuligt at huske det. De tommetykke smørrebrød laa paa stene, hvor det kunde falde sig og blev bidt af nu og da.

Sandelig var dette godt gjort, om hun selv skulde sige det, tænkte Annikken, at faa hele basinet fuldt bare af de myrene.

[36] Hun stod som en feltherre og lænede sig paa spaden, det tynde haar viftede om hende.

«Det er ikke tale om, at vi lar fossen gaa idag, gutter!»

«Aa jo da.»

«Nei vi kan faa meget mer vand, hvis vi graver en rende derbortenfra, skal dere bare se.»

Ja sandelig havde ikke sjømand Røst ret denne gang ogsaa. Der kom en pige gaaende borte fra stien, der kom nedefra byen.

«Hvem er nu det da,» sagde Annikken, «aldrig kan man nu faa være i fred heller.»

Hun vridde lidt vand af sit kjoleskjørt, og tog sin hat paa, andet toilette var det jo egentlig ikke anledning til at gjøre paa grund af den kommende.

Da hun kom nærmere saa de, at det var Lina Græsvig. En ung pige, som Annikken gik til konfirmation med. De havde gaat paa skole sammen ogsaa, men Lina Græsvig var blevet tat ud af skolen for et aars tid siden, da moderen, som var enke, ikke havde havt raad til at betale skolepengene. Faderen, der havde været theologisk kandidat, var sygelig hele sit Liv, havde saa giftet sig med en tjenestepige, men var død efter et par aars forløb.

Moderen syede linsøm for folk, og forsøgte saa godt, hun kunde efter ringe evne, at give datteren en opdragelse, der var den studerede fader værdig.

Det var en høi, lys, spæddlemmet skikkelse, den lille Lina Græsvig, der havde denslags helt blaa øine, [37] som bringer tanken hen paa violer. Hun mindede forresten om en blomst heltigjennem. En rank, spæd, uskyldig blomst. Det blev sagt, at Lina Græsvig havde arvet faderens daarlige helbred. Hun hostede ofte.

Pyt var det bare Lina Græsvig, der kom!

«Vi leder vandet i kanaler, kom her skal du se,» raabte Annikken.

Lina Græsvig kom nærmere med de yndefulde blaa øine i det stille ansigt. Hun havde en sort straahat med blaat baand.

«Hvor vaad du er,» sagde hun til Annikken.

«Ja pyt.»

«Du kan blive forkjølet.»

«Puh,» med den dybeste ringeagt – «synes du ikke, det ser morsomt ud?» Annikken pegede udover sit eftermiddagsarbeide, de dyngvaade myrer og de smale, sorte gravede render.

«Aa jeg ved ikke rigtig.»

«Ingen jenter skjønner sig paa sligt uden sjømand Røst,» sagde Erik med sorte svedperler i panden.

«Gaar du tur,» spurgte Annikken.

«Ja mor vil, at jeg skal ud i luften.»

«Er du syg?»

«Aa nei da, jeg er bare ligesom lidt træt.»

De snakkede videre. Lina Græsvig slog sig ned i lyngen. Hun fortalte, at hun havde vaaget inat hos en morbror af sig, som var lods, han var død udpaa morgenstunden.

«Var du der, da han døde?»

[38] «Ja jeg holdt ham i haanden.»

«Var det ikke rart?»

«Jo det er ligesom, verden er ingenting, naar man har seet en dø.»

Det blev en liden pause. «Jeg tror, jeg gjerne vilde være tilstede, naar en skulde dø,» sagde Annikken og saa langt ud for sig.

«Ja en har godt af det, siger mor.»

«Kan du skjønne, at menneskene kan le og snakke saa forfærdelig meget og ligesom være saa letsindige, Lina –» sagde Annikken.

«Tænker du ogsaa saadan?» Lina Græsvigs violøine lyste.

«Ja bestandig.»

«Tænk, saadan tænker jeg ogsaa.»

De slog følge sammen nedover. «Jeg har faat piano,» sagde Lina Græsvig pludselig, «vi har kjøbt madam Rørvigs gamle taffelformede.»

«Var det dyrt?»

«Ja svært,» sagde Lina Græsvig alvorlig, «det kostede fyrretyve kroner. Mor har sparet penge sammen saa længe.»

«Er det pene toner i det da?»

«Ja det er da en lyd,» sagde Lina Græsvig paa sin stille maade, «jeg spiller salmer paa det.»

«Gaar du ofte opover her,» spurgte Annikken.

«Ja mor siger, det er saa sundt for mig at gaa i høiden.»

«Skal vi mødes her imorgen igjen, saa kan vi snakke mere.»

[39] De aftalte, at de skulde mødes og sprang hver til sit.

Men Annikken var ligesom saa glad, da hun kom hjem. Hun kunde ikke komme fra nogen blaa øine, der lignede violer, under en sort straahat og en liden sørgmodig stemme, der talte om døden.

«Nei ved du hvad, Annikken,» det var moderen, der talte, «det er dog maade med alt.»

Hun holdt Annikkens dyngvaade kjole og de bogstavelig gjenneblødte sko og strømper fra Annikkens ingeniørarbeide op i veiret.

«Var du ti aar, havde du fortjent ris; blir du da aldrig voksen barn.»

Annikken saa alvorlig paa sin vaade garderobe.

«Det tørrer saa fort – mor.»

En times tid efter gik moderen hen og strøg hende over det tynde haar:

«Stakkars min rare unge.»

Lina Græsvig

[40] Efter hin eftermiddag kom Annikken og Lina Græsvig ofte sammen. De mødtes oppe i heiene, og sad og saa udover havet, eller spadserede oppe i skoven. Helst gik de veie, hvor de vidste, at de ingen mødte.

De talte mest om Gud og grundede paa livets store spørgsmaal. Lina Græsvig havde læst meget i faderens efterladte theologiske bøger. Annikken havde ikke befattet sig med denslags, hun havde ført et friskere barndomsliv end Lina, men der var næsten ikke gaat en dag i hele hendes liv, uden at hun havde hørt faderen paa en eller anden maade tale om sin længsel efter det andet liv og frigjørelse fra alt henede.

Det var især et bibelsprog, han elskede: Borte fra legemet, hjemme hos Herren! Hun havde hørt ham citere det, atter og atter, inde paa sit kontor, naar han troede sig alene, og ude i haven de lange sommerkvælder.

Borte fra legemet, hjemme hos Herren –

[41] Denne dybe længsel rørte ved noget i hendes hjerte, hun ikke kunde forklare sig selv. Og hun mødte Lina Græsvigs stærke religiøse trang i stor forstaaelse.

«Undertiden sidder jeg paa bedehuset og venter paa, at jeg skal bli vakt,» sagde Lina uskyldig, «jeg tror ligesom, at det er noget, der skal falde ned over mig.»

Annikken var mere nøgtern. «Nei, det er noget vi maa oparbeide selv i vor egen sjæl,» sagde hun stille.

Lina Græsvigs moder var et orakel for datteren i smaat og stort. Datteren lignede hende paafaldende, men hvad der hos Lina var yndefuldt og slankt, var haardt og tarveligt hos moderen. Hun talte lidet, og der var et stort alvor over hende. Øinene var store og lysende, men munden streng og kinderne indhule. Hun hørte til en frimenighed, men hun vilde, at datteren skulde konfirmeres i statskirken, saa kunde hun siden selv vælge. Mange tause, alvorlige mennesker mødtes stadig i de lave stuer hos Lina Græsvigs moder. Udefra gaden hørte man ofte salmesang derindefra.

Det var noget nyt for Annikken at komme derned, og hun følte sig til en begyndelse ligesom beklemt, men snart vænnede hun sig til det og likte at komme der.

Men altid var hun ligesom lidt ræd for Linas moder med det alvorlige sørgelige ansigt. Det var, som Gud altid sad oppe i himlen med et stort ris. Den Gud, hendes fader længtes til, var ikke saadan. [42] Han gik der altid lys og glad, ofte i rørelse med vakre ord om Guds deilighed og vidunderlighed.

Naar hun kom fra den lave stue nede hos Græsvigs, hvor solen tidlig gik bort og kom hjem i den lune, gammeldagse have mellem de høistammede, mørkerøde roser, hvor reseda og abrod duftede i de lyse sommerkvælder, og faderen gik med sin lange pibe op og ned ved spereahækken og citerede digte halvhøit for sig selv – der var noget saa lyst over det hele – da maatte hun altid tænke paa Lina Græsvig, der sad aften efter aften i det mørke bagværelse op mod heien. Eller ogsaa paa bedehuset – tæt pakket, varmt med tunge bønner!

Hun blev saa saar om hjertet, ligesom saa beklemt og vemodig.

Men den næste dag, naar hun traf Lina Græsvig, kunde denne komme saa glædesstraalende mod hende:

«Aa, men igaar læste jeg vel noget deiligt i Davids salmer, du maa læse det du ogsaa – er det ikke deiligt?»

Hvor glad hun ser ud, tænkte Annikken

Og Lina talte, medens øinene lyste:

«Tænk undertiden, du, kan jeg bli saa jublende glad, saa jeg formelig kjender, hvor det triller gjennem mig, fordi at – fordi at –»

Med en eneste gang blev hun generet og vilde ikke fortsætte.

«Sig det da,» bad Annikken.

«Fordi jeg skal komme til Gud,» sagde Lina sagte og blev rød over hele ansigtet, «tænk saadan [43] kunde jeg ikke tale til andre end dig,» vedblev hun hurtig, «ingen andre vilde forstaa det» – –

Tilda og alle veninderne havde sin store moro af dette Annikkens nye venskab.

«Er hun saa morsom,» spurgte Elly.

«Aa nei,» sagde Annikken.

«Nei hun ser ikke egentlig ud, som hun kan sige to ord,» sagde Milly.

«Hun ligner Rafaels madonna,» sagde Tilda.

«Du mener, at hun er kjedelig, naar du siger, at hun ligner en madonna,» sagde Annikken.

«Ha ha» lo de alle.

«Ja for madonnaer er altid ubevægelige og pene,» sagde Annikken, «men hun er meget mere værdt end alle dere tilsammen, det skal jeg bare fortælle dere.»

«Ha, ha, ha,» lo de alle igjen.

En dag Lina Græsvig og Annikken sad oppe i smaaskoven kom Per Krafft byksende nedover oppe fra heiene.

«Skal jeg træffe folk her?»

«Ja vi gaar her ofte,» sagde Annikken, «her er saa hyggeligt.»

Han slog sig ned paa en sten lige ved. «Ja jeg gaar ogsaa her, naar jeg er træt af mennesker,» lo han.

En liden pause.

«Hvorfor lyver du saadan?» sagde Annikken pludselig.

«Lyver,» hans øine spillede.

[44] «Ja du lyver, naar du siger du er træt af mennesker, for det er du slet ikke.»

Han lo, lo saa han trillede ned i lyngen.

«Men hvorledes kan nu egentlig du vide, om jeg er træt eller ei.»

«Aa,» Annikken saa ikke paa ham, «du snakker og ler jo bestandig.»

«Ha ha, du er ingen menneskekjender.»

«Nei det kan godt hænde – skjønt» hun gjorde en liden pause, «igrunden ved jeg ogsaa godt, hvad folk tænker.»

«Hvad tænker jeg i dette øieblik da?»

«Aa du tænker: Hvor dum hun er.»

«Ha, ha – ikke mere da,» han stirrede hende ind i ansigtet.

Annikken saa granskende paa ham igjen: «Og saa tænker du – nei jeg vil ikke sige det –» brød hun af.

«Jo sig det nu –»

«Nei jeg vil ikke –»

Han tog hende i begge armene, ligesom for at tvinge hende: «Nu skal du sige det.»

Men der havde han gjort regning uden Annikkens brede arm. I en to tre havde hun ham under sig i lyngen.

«Kan du tvinge mig nu,» sagde hun over ham.

Han lo, saa han hiksted: «Skal jeg sige, hvad jeg tænkte?» «Hun er en raring, men hun er ikke værst alligevel.»

Annikken slap ham øieblikkelig.

[45] «Gaar dere ofte opover her,» sagde han.

«Nei langtfra,» sagde Annikken.

«Du sagde jo netop, at dere gik her ofte.»

«Ja men vi kommer vist aldrig til at gaa her mere,» sagde Annikken og stirrede ud over hans hoved.

«Hvorfor det da?»

«Det er græsselig, som du spør om alt,» sagde Annikken.

«Jeg anbefaler mig,» sagde Per Krafft og bukkede ironisk med sin gammelostnæse.

Lina Græsvig havde ikke sagt et ord, før han var vel borte.

«Han er sød,» sagde hun pludselig.

«Han er ækkel,» sagde Annikken alvorlig.

«Du – han liker dig svært godt,» vedblev Lina Græsvig.

«For noget tøv.»

«Dere faar vist hverandre,» sagde Lina Græsvig grundende, hun ligesom stirrede ud i fremtiden – «ja tænk, jeg tror det,» blev hun ved.

«Uf saadant vaas, han synes netop, jeg er saa fæl –»

«Nei han liker dig –»

«Uf.»

Siden begyndte Lina Græsvig altid at tale om Per Krafft, naar de var sammen.

«Han har saadanne nydelige smilende øine,» sagde hun, «gid vi mødte ham igjen.»

«Nei det vil jeg ikke ønske,» sagde Annikken, «jeg kan ikke udstaa folk, der ler og gjør nar af alt.»

Maren Anne og Ebba

[46] Det hele hus var i en forventning.

Der var kommet brev, at to kusiner vilde komme og bade der nogle uger. Maren Anne, hvis fader var embedsmand inde i Kristiania og kusine Ebba fra Stockholm.

Annikken var den eneste, der kjendte dem. For to–tre aar siden havde hun været sammen med dem begge paa Blommedal hos gamle bedstemor. Det var dengang bedstemor døde, og alt det hændte, som Annikken saa ofte havde fortalt om.

«Er de frygtelig fine,» spurgte Tilda.

«Ja forfærdelig,» sagde Annikken, «især Ebba.»

«Og Maren Anne er jo et vidunder af flinkhed, du store alverden, hvor jeg gruer.»

«Nei de er ikke det pluk at grue for,» sagde Annikken.

«Du sjømand Røst,» sagde Svend, «er de noget kjække, Maren Anne og Ebba?»

Sjømand Røst tænkte sig om:

«Aa – nei.»

[47] «Det skal du faa mig til at tro,» sagde Svend «det er vist nogen gode sippnipper.»

«Nei det er de ikke,» sagde Annikken.

«Uf, Annikken, forklar hvorledes de er da,» sagde Magna.

«Maren Anne er alvorlig med krum næse og forfærdelig skikkelig,» begyndte Annikken.

«Isch,» raabte alle gutterne og Magna.

«Dere kan tro, hun er vist bra ækkel,» sagde Tilda og saa rundt paa de andre.

«Afskyelig naturligvis,» sagde Magna, «jeg hader folk som er skrækkelig skikkelige.»

«Men Ebba er ikke saa skikkelig,» sagde Annikken, «for hun er en flyfille og svært pyntet.»

«Ak,» sagde Tilda, «det er deiligt at høre.»

«Bedstemor var vond paa hende mange gange,» sagde Annikken.

«Uf ja – gamle vonde bedstemødre,» begyndte Tilda.

«Bedstemor var ikke vond,» sagde Annikken med lynende øine.

«Nei naturligvis, for du skal jo ligne hende saa op ad dage,» sagde Tilda.

Straks Annikken hørte, at kusinerne skulde komme, havde hun med en gang tænkt paa Lina Græsvig.

At hun kanske ikke kunde være saa meget sammen med hende da, og om Lina Græsvig vilde synes, at det var leit. Maren Anne og Ebba vilde vist ikke like den lille, stille Lina Græsvig heller. Og jeg er vis paa, at Ebba vil synes, at hun er tarvelig –

[48] Men det er det samme, tænkte Annikken og kneb munden tæt sammen, jeg bryder mig ikke det pluk om Ebbas mening. For Lina er saa usigelig snild.

– Dampskibet med de to kusiner skulde komme tidligt paa morgenen. Tidligere end folk ellers var oppe.

Alle vinduer i det lange, hvide hus under de gamle lønnetræer stod aabne. Solen var endda ikke kommet ind i værelserne, men den glitrede og lyste paa heiene rundt om og paa toppene af de store lubne træer.

De hvide gardiner viftede i morgenbrisen og udefra kom denne vidunderlige duft af frisk muld, af nattedug og løvtræer. Indimellem kunde der saa komme en pludselig tanke om reseda. Maren Kokke havde skuret de afslidte gulve, og i forværelset prangede alle moders blomster. Der var som et drivhus, hele borde fulde af blomstrende geranier og heliotroper, der duftede tvers gjennem det gamle hus, helt ud af den brunmalede snirklede indgangsdør paa bagsiden mod

gaardspladsen, der var nyraket og endnu vaad af duggen. Inde i hønsehuset galede hanen, og hønsene kaglede i morgenstilheden.

Tilda, Annikken og alle børnene havde endelig villet paa bryggen. Men i den stille sommerdags morgen, var dampskibet kommet før ruten, og pludselig før nogen ventede det, stod der to slanke, unge piger og Kristen Brygga med et læs af kufferter i den gamle gang.

[49] De kom styrtende fra alle kanter, Annikken først, bred og tung, rutschende nedigjennem den gamle loftstrap.

«Annikken Præstgaren – der har vi jo Annikken Præstgaren,» raabte en høi, stilig, ung pige. Det mørke haar var kjæmmet glat ned paa begge sider af hovedet, og ansigtet bar dette umiskjendelige rolige præg af gammel kultur og dannelse slægtled opigjennem. Hun var lysklædt med læderbelte og en enkel hvid hat.

«Aa Maren Anne, velkommen,» raabte Annikken, «aa hvor morsomt, du er akkurat den samme, bare høiere».

Der blev Annikken omfavnet bagfra af den anden unge pige.

«Goddag, sødeste Annikken Præstgaren –»

«Velkommen Ebba, du verden hvor du er blevet høi –»

«Du er da blevet stor, du ogsaa, Annikken,» sagde Maren Anne muntert, «men øinene er de samme, akkurat lige troskyldige.»

Der kom Tilda ogsaa, lidt generet og rød, men forventningsfuld i ansigtet. Hun stirrede især paa Ebba. Og moderen endnu i morgentoilette maatte ind og omfavne begge søsterdøtrene.

Ebba var blevet rent ud nydelig, ung pige, skjær og fin, men stolt og statelig paa samme tid. Dragten var efter sidste mode og udsøgt kostbar.

Moderen stod der bred og god i nattrøie med [50] det pjuskede, rødgyule haar og fandt ligheder med søstre hos de to unge søsterdøtre.

«Du er søster Adelheid op ad dage,» til Ebba – «og du Maren Anne, ja du er nu bedstemor paa Blommedal, som hun stod og gik.»

«Nei Annikken Præstgaren er lig bedstemor,» sagde Maren Anne.

«Hun heder ikke Annikken Præstgaren, hun heder sjømand Røst,» sagde Erik.

«Hvad er det du siger, lille fætter Erik,» sagde Maren Anne forbauset.

«Jo hun er saa flink i baad, og saa er hun saa grov til at raabe,» sagde Erik.

«Kjært barn har mange navne,» sagde Maren Anne smilende.

«Nei det er ikke saa at forstaa,» sagde Annikken bryd, «det er bare gutterne, der kalder mig det dumme navn.»

«For et deiligt hjem, du har, Annikken,» sagde Maren Anne, «her er ligesom saa frit og fortryllende gammeldags.»

«Ja her er kanske det,» sagde Annikken troskyldig.

Kusinerne havde ikke sovet om natten og var trætte. Annikken og Tilda fulgte dem op paa kvistværelset, hvor de skulde ligge.

Der var den samme friskhed og renhed, hvide broderede omhæng paa toiletbordet, og et stort blomsterglas ved hver seng. De fine lagen paa de opbrettede senge laa der med de skarpe, snorlige bretter [5] efter rullingen. Og udigjennem det store kvistvindu saa man ret tilhavs, derude hvor morgensolen glitrede.

Maren Anne var i en begeistring.

«Aa dette er noget andet end Kristianiaværelser,» sagde Maren Anne, «hvad siger du Ebba?»

Ebba var noget kjøligere i sin ros og passede paa at faa den bedste seng for sin part.

De forsikrede begge to, at de ikke kunde tale ti ord af bare træthed, og saa blev dog Tilda og Annikken siddende deroppe under ustanselig passiar i to timer.

Men gutterne og Magna var udenfor nøglehullet og kikkede og lyttede, da det varede saa altfor evig længe, inden de mærkelige kusiner igjen kom ned.

Det viste sig temmelig fort, at Tilda og Ebba passede udmærket sammen. Der var ogsaa en umiskjendelig familielighed mellem dem. Tilda følte sig smigret, naar det blev sagt, at de lignede hinanden.

Der begyndte nogle herlige dage.

Annikken straaledede, travede om med lange skridt, slængte med armene og var henrykt over Maren Anne. De fiskede og badede, laa i lyngen og sov middagssøvn med himmelens skinnende hvælving til loft og var ellevilde.

Pastoren saa paa dem paa sin stille maade:

«Det er deiligt at se paa de unge, mor.»

Og moderen frydede sig, kanske var det ogsaa nogen forfængelighed over de to vakre søsterdøtre, der gjorde saadan opsigt i byen.

Men efter nogle dages forløb blev det Ebba vel [52] langsomt og trivielt, det hele. Hun maatte have noget mere.

«Findes der ikke en eneste ung herre her i byen,» spurgte hun.

«Jo naturligvis,» lo Tilda, «det er flere ekstra hyggelige.»

«De fører en usynlig eksistens ialfald,» gabede Ebba.

Det var en søndagseftermiddag. Den lille by havde været som uddøet og sov i solstegen helt siden kirketid. Ikke et liv at se paa gaderne, selv børnene havde tyet udenfor byen paa de aabne jorder, eller paa kirkegaarden. Mændene sad i skjorteærmer paa dørhellen udenfor sine smaa huse og røgte snadde, og der var ikke en lyd i luften.

Oppe hos præsten havde de unge piger ligget ude i haven paa de grønne havebænke den hele eftermiddag. Myggene surrede i store flokke og tykke, brungule hvepser fløi ud og krøb ind i lupinernes aabne blomsterbægre i de varme, sandede blomsterbed. Der var en ubeskrivelig fred over det hele.

«Aa for en lang deilig søndagseftermiddag,» sagde Maren Anne og strakte sig med en af Dickens' romaner i haanden.

«Ja kjedelig og deilig,» sagde Ebba – «nei jeg maa spille en vals.»

Udigjennem de aabne vinduer bruste der en vals – men saa øieblikket efter kom Ebbas hoved i salsvinduet.

«Nei – vi vil gaa en tur.»

[53] «Vi maa vente,» sagde Tilda, «det er ikke et menneske ude endnu.»

«Er hele byen ligesom forhekset, fortroldet hver søndagseftermiddag,» vedblev Ebba i vinduet, «jeg maa ha liv – jeg – maa – ha – liv.»

«Ingenting er saa morsomt som at gaa alene i skogen,» sagde Annikken.

«Jeg hader ensomhed, og jeg hader skog,» sagde det krøllede hoved i vinduet, «hvad moro er der i skogen forresten?»

«Jeg tænker saa godt i skogen,» sagde Annikken.

«Isch – tænker –» sagde Ebba.

Endelig var tidspunktet kommet, da Tilda fandt det passende at spadserer ud. Solen var paa nedgang, og byens folk var ude i flok og følge. Adstadige borgermænd med sine pyntede madamer gik pent og værdig og stirrede ret ud for sig. Hele rader af unge piger arm i arm spærrede gaden og lukkede bare øinene, naar folk hilste paa dem. Ud fra bedehuset strømmede netop massevis af mennesker, hele gaden blev sort i et øieblik, men om to–tre minutter var de alle igjen spredt ad.

De fire unge piger spadserede videre og tog plads paa en bænk ud mod sjøen. Det var lige i spadserveien, folk gik ofte forbi.

«Nu skal jeg gjøre et eksperiment,» sagde Ebba og kastede sin hanske ligesom tilfeldig ned foran bænken.

To pyntede handelsbetjente med brogede slips og svingende stokke nærmede sig. «Nu skal vi se, om de tager hansken op,» hviskede Ebba.

[54] Handelsbetjentene stirrede ud under sine hatteskygger, svingede flot sine stokke og gik forbi.

«Nei ikke gjør det,» sagde Annikken.

«Dette vil jeg rigtignok ikke være med paa,» sagde Maren Anne, «jeg vilde holde mig for god.»

Maren Anne og Annikken reiste sig og satte sig i en bryggetrap længere ude.

Der kom Tidemanden paa Samlaget. Rødnæset med stort baghoved. Hansken laa der fremdeles. Tidemanden hilste stivt og gik forbi.

«Kan du tænke dig noget saa nedværdigende, som den Ebbas opførsel,» fnyste Maren Anne i bryggetrappen.

Der kom Iversen, hilste forbindtlig med store, vandblaa øine og gik forbi.

Ebba og Tilda var i en latter.

Saa kom Per Krafft spadserende, liden og let. Han saa øieblikkelig hansken.

«Tillad mig mine damer –» og tog hansken op.

Endnu førend Tilda havde faat presenteret, sagde Ebba:

«Jeg maa fortælle Dem, at fire herrer har gaaet forbi uden at ha havt den opførsel at ta min hanske op.»

«Tilslut kom altsaa den barmhjertige samaritan, efter at præsten og leviten var gaaet forbi,» sagde Per Krafft.

Tilda og Ebba saa lidt ubestemt paa ham.

Gjorde han nar?

[55] «Det havde de godt af,» sagde Maren Anne i bryggetrappen. Der blev den livligste passiar oppe paa bænken.

«Han var pikant du,» sagde Ebba senere til Tilda.

«Ja, ikke sandt,» straaledede Tilda, «vi har da herrer her i byen ogsaa.»

«Ja han var simpelthen ikke værst,» udtrykte Ebba sig.

Men Annikken stod der høi og bred med sit tynde lyse haar:

«Det kompletteste fiskeri,» sagde hun stolt.

Efter den aften var det ligesom, at de delte sig i to partier, Maren Anne og Annikken gik for sig, og Tilda og Ebba sine egne veie.

Mod

[56] Saa kunde Iversen og Mosling ikke længere holde sin nysgjerrighed itømme med hensyn til de to nydelige unge damer, der var kommet til byen, og som gik der saa sikre og vakre i al sin hovedstadsoverlegenhed.

Per Krafft, der nu oftere var sammen med de unge piger, blev herrernes talsmand. Om damerne vilde gjøre dem den store ære og fornøielse at deltage i en kjøretur med paafølgende dans oppe paa en bondegaard, hvor de oftere pleiede tage hen.

Ebba var saa naadig, at invitationen behagede hende. «Lad gaa,» sagde Maren Anne. Og Tilda frydede sig over at vise frem de to fine, nydelige kusiner.

Men Annikken drog paa det: «Jeg havde tænkt – det er en, jeg gjerne vilde træffe – dere kan jo godt reise uden mig.»

Maren Anne nedlagde en bestemt protest mod, at Annikken skulde blive hjemme.

«Uf Annikken ikke vær saa vri'en bestandig da,» [57] sagde Tilda. Og Ebba ymtede om, at det simpelthen var uhøfligt at lade sine gjester reise uden hende.

Annikken havde tænkt, at hun vilde gaa til Lina Græsvig, naar de andre var reist.

«Det var saa ækkelt sidste gang, jeg var paa tur,» sagde Annikken, «ingen snakkede til mig, og ikke et menneske bryr sig om, enten jeg er med eller ei.»

«Jeg bryr mig om det,» sagde Maren Anne muntert.

Ja jeg kan jo gjerne være med, men nu skal dere bare se, at det er akkurat det samme, enten jeg er med eller ei,» sagde Annikken.

Ebbas toilette tog meget lang tid deroppe paa kvistværelset. Maren Anne tog det overordentlig rolig, men Tilda var lidt i en feber, for at kusinerne rigtig skulde tage sig ud til sin fordel, for at Elly og Milly rigtig kunde beundre den fine slægt.

Der var fire vogne i følge. De kørte chausséen langsmed fjorden, der skar sig ind i landet.

Dybt dernede det mørke stille vand, ret op for veien laa granskogen og susede i havbrisen. Per Krafft kørte i vogn med Ebba og Tilda. Maren Anne og Annikken med nogen af de andre damer.

Der var latter og raab fra den ene vogn til den anden. Per Krafft gik med punscheflaske og skjænkede, naar hestene skulde hvile.

Per Krafft og Ebba holdt det gaaende med moro og latter, saa Tilda følte sig lidt tilsidesat, men hun vilde jo ikke egentlig lade sig mærke med det heller. [58] Det var jo, frygtelig morsomt, at de allesammen kunde faa se, hvilke rige, nydelige kusiner, hun havde. For tænk Ebba havde virkeligt diamantarmbaand!

Annikken sad der alvorlig og angrede paa, at hun var blevet med paa turen. Nu var det næsten fjorten dage siden, hun havde seet Lina Græsvig. Mon hvad hun tænkte om hende!

Den lille rare Lina Græsvig, der sad i bedehuset og ventede paa at blive vakt!

Annikken var blevet aldeles taus, selv Maren Anne kunde ikke mere faa hende paa glid.

Der var de fremme paa den gaard, hvor de vilde tage ind. En stor, hvid gaard paa et stort, grønt, aabent jorde.

De fire vogne svingede med en vis elegance op foran indgangsdøren, og der blev liv og munterhed paa det stille tun.

Ebba og Maren Anne var gjenstand for den mest udsøgte opmærksomhed. Ebba trillede og lo og Maren Anne var fornem og nydelig. Iversen, lysegraa klædt og letvindt, læspede og hviskede, og Mosling forsikrede i enrum til de andre herrer om Ebba og Maren Anne: «Super fin vare, første sort, tre stjerner.»

Men det var nu maade ogsaa paa Ebbas koketteri, tænkte Tilda. Hun lod jo hverken Per Krafft eller Rode i ro et øieblik!

Nei uf! Tilda likte sig ikke. Hvis det endda bare havde været Rode, som saa saa dum ud med sin hængende underlæbe, men Per Krafft –

[59] Hun forsøgte et par gange at faa Per bort til sig, men det lykkedes ikke.

Idag saa han blot Ebba. Aldeles aabenlyst, at der ikke eksisterede andre end den guldharede, unge pige med diamantarmbaandet og de hvide støvler.

Tilda huskede paa den sidste tur til Langeland og blev med en eneste gang i det rædsomste humør.

Den afskyelige Ebba med sine hvide tænder og de hvide støvler. Tale svensk, gjorde hun nu bare for at gjøre sig til.

Tilda slog efter en liden hundehvalp, der kom og vilde lege med hende.

Og Ebba hviskede til Tilda: «Du har rätt, han är fortjusande.»

«Pyt,» sagde Tilda og kastede paa nakken, «du skulde bare vide, alt det, jeg ved om ham saa –»

Annikken saa alvorlig paa Per Krafft. Han er væmmelig og lumpen, tænkte hun, idag snakker han jo ikke et ord med Tilda.

Solen stegte paa den aabne bakke. «Kom saa løber vi op i skogen,» raabte Ebba og saa paa Per.

Han for op som en raket. Alle de andre blev siddende i ro. Tilda blev med en eneste gang distrahit, stirrede ret ud for sig og lo ikke engang af alle Moslings vittigheder.

Med engang skar et skrig gennem skogen, oppe fra den kant Per og Ebba var forsvundet.

«Det var Ebba,» Tilda for op.

De løb opover allesammen, men mødte straks Ebba i fuldt løb.

[60] «Hjælp, hjælp,» skreg hun, «han er bidt af en orm.»

Han havde ligget paa ryggen oppe i et bakkehæld og strakt armene langt ud fra sig; før han vidste ordet af det, havde en hugorm bidt ham i det ene haandlede. Han laa sunket tilbage, da de kom derop, havde forsøgt at suges saaret ud selv, men havde ikke magtet det.

De for om hinanden. «Saaret maa suges ud,» raabte en.

«Aa Gud tør nogen gjøre det,» raabte Milly.

«Jeg tør ikke,» raabte Ebba.

«Nei, nei,» raabte Tilda, «jeg tør ikke heller.

Herrerne saa raadvilde paa hinanden. Iversen snakkede om at hente doktor.

«Jeg turde ikke suge ud et ormebid for aldrig det,» sagde Elly.

«Jeg tør,» sagde Annikken. Hun var blevet ganske bleg, men hun greb Per Kraffts haand.

«Nei nei,» sagde han mat.

«Lig stille,» sagde hun myndig.

Og hun begyndte at suge saaret ud. Der blev dødsstille.

Per Krafft havde lukket øinene, Tilda hikstede, som hun vilde græde.

Men Annikken holdt rolig ved. «Tak nu er det vist nok,» hviskede Per Krafft.

«Annikken,» sagde Maren Anne uvilkaarlig ligesom i ængstelse.

[61] Men Annikken holdt paa endnu en stund. Da hun reiste sig op, var hun blodrød i ansigtet.

«Nu kan du være tryg, Per,» sagde hun paa sin korte, troværdige maade.

Per Krafft aabnede øinene og saa paa hende, men han sagde intet.

Hele scenen var med et forandret. Ebba havde faat krampegraad, der maatte løbes efter vand. Iversen stirrede med store, hjælpeløse, vandblaa øine og vilde efter doktor hvert øieblik. Elly og Milly sprang nedover jorden.

Snart efter kunde Per Krafft støttet af Rode gaa nedover.

Aa for en rædsom tur, tænkte Tilda, det er Ebbas skyld altsammen, det var hende, der fik ham op i skogen ogsaa –

Per Krafft vilde kjøre hjem straks. «Hvor er Annikken,» spurgte han.

Der kom hun med de lyse, alvorlige øine.

«Gud, hvor snild du var Annikken,» sagde han sagte.

«Du er vel ikke daarlig, Annikken,» sagde Maren Anne, hun syntes pludselig, at hun blev saa bleg.

«Ikke spor.»

«Hvor kjæk du er,» vedblev Maren Anne.

«Puh – nei.»

«Vil du kjøre med nedover,» spurgte Per.

«Ja hvis Maren Anne ogsaa vil,» sagde Annikken. De tre kjørte straks. Alle de andre vogne kom [62] straks efter, det var ikke to timer siden, de havde kjørt opover under latter og moro.

Maren Anne sad stille, kastede bare af og til et blik paa Annikken.

Aa du stille, alvorlige Annikken Præstgaren, tænkte hun, du er nu basen alligevel du – du er ikke pen, det kan jeg godt se – men der findes ikke svig i dig, tror jeg –

Per sad med lukkede øine. En gang saa han paa Annikken og smilte. Men hun smilte ikke igjen, hun bare saa alvorlig paa ham.

Per Kraffts hjem

[63] Per Krafft var en brorsøn af gamle madame Tausen og havde været som barn i hendes hus, siden han var ganske liden. Madame Tausen havde rigtignok ogsaa en mand, som var mægler, men han tænkte aldrig nogen noget videre paa. Det var ubetinget madame Tausen, der var hovedpersonen.

Og det uagtet hun intetsomhelst gjorde for at stikke sig frem. Det hele kom blot af, at hun var komplet sig selv og ikke bøiede af for nogen eller noget.

Styg var hun. Tyk og bred, vagged i hofterne, naar hun gik, lidt rødsprængt i kinderne og alt andet end propert paaklædt. Hun gik med strikketørklæde paa gaden og helst uden hat, men med parasol.

«Hatten trykker,» sagde madame Tausen, «men parasollen lufter.» Ikke fordi hun havde nok kisteklæder ogsaa og kunde optræde i plydses kaabe og med blomster paa hatten.

Men det var ligesom ikke den rigtige madame Tausen.

[64] For den rigtige madame Tausen maatte helst staa og male sit havestakit, eller spade op sin have, akkurat med en arbejdsmands lag. Eller være politi i gaden ligeoverfor drukne sjøfolk og uskikkelige unger.

De var ligesaa ræd for madame Tausen som for selve politibetjent Weiby.

Mægleren gik med rød næse og tuslede med lang pibe. Han talte ikke meget, og det behøvede han jo heller ikke.

«Han er snild og lydig,» sagde madame Tausen om sin mand, «naar jeg siger noget, saa gjør han det straks – rød næse har han, men det er mange bra folk, der har det.»

De boede i det gamle graa hus med karnapperne og den rare snirklede indgangsdør oppe i byens hovedgade. Den gammeldagse have fulgte gaden et

stykke, der var et lysthus af tralleværk, og aurikler og abrod og porcelænsblomster og mange andre gammeldagse urter.

Inde i huset var der filletepper gennem gangene, et mægtigt gammelt slaguhr i forstuen, og en vis frisk renselig duft af kamfer over det hele hus.

I dette hjem var Per Krafft vokset op. Mægler Tausen og kone var velstaaende, efter smaabyforhold rige folk. De havde selv ingen barn, og da Per Krafft var blevet faderløs i to-tre aars alderen, var tanten kommet reisende og havde taget ham uden videre.

Moderen havde gjort nogen indvendinger:

«Tag fornuften fangen,» sagde madame Tausen, [65] «kan du ønske ham noget bedre end at komme til Tausen og mig.»

Og moderen havde taget fornuften fangen, hun havde ogsaa haft flere barn, og Per Krafft var fulgt med tanten.

Her udviklede han sig aar efter aar under tantens stærke haand. De lignede hinanden i meget, og der var et stærkt hengivenhedsbaand mellem dem.

Bare det, at andre gutter vilde generet sig, naar de havde seet tanten gribe haandfast ind i gadens ydre liv – ruske drukne sjøfolk i skulderen – for den sags skyld var saamænd madame Tausen kone for at følge dem lige paa raadstuen, om det kneb – bare heri lignede Per Krafft ikke andre gutter.

Alt med tante Tausen morede ham. Han syntes, det var den største komedie af verden, naar hun rigtig holdt en dommedagspræken fra sit vindu over en eller anden synder ude paa gaden. Da sparede hun ikke paa kraftudtrykkene, tante Tausen.

Sandt at sige remenerede hun ogsaa ofte over sin stilfærdige mand.

«Han er møe bra, sagde jeg andet, saa løi jeg, her jeg sidder en synder for Vorherre, men naar en mand ikke gjør andet end suger paa en pipe aarelangs, saa er det ligesom en taber taalmodigheden – den som skal se paa det – staar jeg ikke her for hele sulamitten udendørs og indendørs, et stakkars kvindfolk –»

Og det stakkars kvindfolk tog sig en sviptur op [66] paa taget for at gennemhegle en blikkenslagersvend, der arbeidede paa tagrenden:

«Saa'n skal det være, far min, og saa'n og saa'n – og gjør du ikke likere arbeide, kan du gaa der, du kom ifra.»

Men naar hun saa kom ind i stuen, var hun henne og klappede Tausen i sofahjørnet.

Da Per Krafft var smaagut, havde han en ligesaa stærk position mellem kameraterne som tanten paa sin maade. Den lille, iltre gut med det misfornøiede træk ved næsen og den lille, spænstige krop var ikke grei at binde an med. Det, som de smaa brune næver ikke magtede, det greiede den skarpe tunge. Kamerater havde han overalt og venner ogsaa, men egentlig saadan en snild gut var han ikke. En vidste aldrig, hvor man havde ham.

Det samme præg beholdt han nu, han var blevet voksen og nitten aar gammel. Uvorren fremforalt, med stor lystighed, men ogsaa anfald af melankoli og mistro, som gjorde ham vrang og skarp.

Og alligevel behøvede han bare at smile, saa likte folk ham. Han havde gaat som en seiersgang de nitten aar, han havde levet, trods det, at næsen saa ud som den lugtede gammelost.

Madame Tausen var stolt af sin brorsøn, aabenlys stolt, hun skjulte det ikke for noget menneske. Artium og anden eksamen klarte han med glans.

«Præst skal han bli, saasandt jeg heder Maren Tausen,» havde hun sagt, da hun tog ham i to–tre aars alderen. Og dermed blev det. Det stak maaske ^[67] heller en advokat eller en politiker i ham, men tante Tausen havde sagt sit veto, og ingen satte sig op mod det.

Inde i Kristiania var han oppe i det med den mest moderne ungdom, men hjemme hos tante Tausen spikkede han fliser, huggede ved og sad paa køkkenbænken, spiste munker og fortalte skrøner og udmalede, hvorledes kjæresten hans skulde være.

«Gyldenrødt haar skal hun ha, tante Tausen, som hænger fremfor hele ansigtet næsten, slank som lillie –»

«Naa jaaaa naa,» sagde tante Tausen tørt.

«Vild som skovkat,» vedblev Per Krafft.

«Jaaaa naa – skal hun klore ogsaa?»

Per Krafft overhørte det sidste spørgsmaal.

«Sjøgrøn kjole og guldbelte,» fortsatte Per.

«Ja det siger jeg Per,» afbrød tanten ham, «at kommer du hjem med en af disse med haaret frem for ansigtet og smale som en tarm, ja saa piskedød blir jeg saa slem saa –»

Det var om aftenen, samme dag Per var blevet bidt af hugormen. Han var kommet hjem, og doktoren havde været der.

«Det var sgu kjækt gjort at suge ud det saaret,» sagde doktoren.

«Hende vil jeg se,» befalede madame Tausen, «du skal faa hende hid Per –»

«Du har seet hende hundrede gange,» sagde Per.

«Ja jeg ved godt, at hun er styg,» sagde tante [68] Tausen, «men jeg vil ta hende i handa og takke hende Per – du takkede vel pent Per –»

«Jeg ved ikke,» han stirred ud for sig, «kanske gjorde jeg det ikke med ord.»

Det drog ud, inden madame Tausen fik tale med Annikken. Det var ligesom Per var sky og ikke vilde bede hende. Saa kom der en dag et brev op i præstegaarden til Annikken.

«Kjære frøken.

Jeg er bare en gammel kone, men endda har jeg ligesom et hjerte, og det hjertet siger mig, at du er guld fremfor andre, og det var ikke andet, end at jeg vilde takke for Per, min skyldige tak, og liker du munker, saa kom ieftermiddag.

Madame Tausen.»

Da Annikken fik dette brev blev hun saa generet, at hun ikke var at formaa til at gaa derned alene.

Ja hvis Maren Anne vilde følge hende saa –.

Men Maren Anne fulgte hende blot til den gamle snirklede indgangsdør og puffede hende ind, og der stod madame Tausen og tog imod hende.

Der kom Per Krafft ogsaa. Annikken havde aldrig seet ham saa underlig generet før.

«Og denne vesla er det, jeg kan takke for gutten min,» sagde madame Tausen og lagde en bred haand paa hver af Annikkens skuldre, «du er en grepa jente er du, der du staar, Vorherre sender slike imellem – her har du handa til tak.»

[69] Saa maatte Annikken smile, og saa spiste de munker og syltetøi. Men Annikken talte ikke stort, det var madame Tausen, der holdt samtalen vedlige.

«Det var pige for dig det Per,» sagde tante Tausen, med det samme Annikken var forsvundet gjennem døren.

«Ja synes du ikke, hun lignede mit ideal, tante Tausen,» sagde Per, «du ved slanke lemmer i sjøgrøn silke –»

«Aa hold munden,» sagde tante Tausen.

De saa begge efter Annikken, der gik tvert over gaden. Hun havde en storrudet kjole paa, der gjorde hende endda bredere.

«Det er natur der,» sagde madame Tausen.

Det var altid det største, madame Tausen kunde sige om et menneske.

Da Lina Græsvig døde

[70] Der kom et bud springende op i præstehuset.

Om frøken Annikken vilde komme ned til Lina Græsvig, da hun var saa syg.

Det var over fjorten dage siden, at Annikken havde seet Lina Græsvig. Hver dag havde hun tænkt at gaa derned og hver dag var der noget iveien, moro og turer hid og did. Hun havde stirret ind af vinduerne, naar hun gik forbi Lina Græsvigs hjem. Men hun saa aldrig nogen. En aften havde hun hørt salmesang derindefra, da fik hun næsten som en ond samvittighed, fordi hun ikke var med derinde. Men hun havde ikke egentlig lyst heller.

Det var meget morsommere at ro Maren Anne over til øerne, ligge og vippe derude i dønningerne, mens Maren Anne fortalte om alt det, hun havde læst, og alt det, hun havde tænkt, og alt det hun vilde blive i verden.

Det var som et indblik i noget nyt denne Maren Annes tale for Annikken. Det blev saa stort og saa morsomt al ting. Ligesom noget ude i verden, som [71] man kunde naa, hvis man selv vilde, saa meget at bruge sit liv til.

Det var ikke bare dette, som Elly, Milly og Tilda gik der og morede sig ved, og havde saa forfærdelig mange hemmeligheder om. Enten Rode gjorde kur til den eller den, eller Per Krafft bare havde stirret paa Tilda, eller Iversen, som havde bandet paa, at Elly var den vakreste unge dame langs kysten – nei det var ungdom ude i verden, som arbeidede og vilde frem og gik med store tanker.

Og Maren Anne talte. Hun vilde naa saa langt som de første kvinder i vor tid, blive noget stort, gjøre gavn, saa folk skulde pege paa det og sige: «Se det har Maren Anne gjort.»

«Jeg vil ikke dø, før alle mennesker skal vide, at jeg har levet,» havde Maren Anne sagt. Saa havde hun hævet det stolte hoved og seet udover sjøen, saa modig, saa ungt.

Annikken havde stirret paa hende fuld af beundring. At være saa modig og klog, det er det største i verden, tænkte Annikken, saadan vilde jeg ønske, jeg kunde være.

Ligefra den første dag Maren Anne var kommet, havde Annikken glædet sig til at fortælle hende om Lina Græsvig. Men saa havde hun ligesom ikke faat det til. Især efter en dag, hun havde hørt Elly og Milly fortælle Maren Anne om en «gyselig gudelig» veninde, som Annikken havde lagt sig til i det sidste.

«De læser i bibelen sammen og sidder saadan,» sagde Milly og vrængte øinene mod himmelen.

[72] Saa havde Maren Anne leet, og saa havde det været umuligt for Annikken at sige et ord mere om Lina Græsvig. For det fandtes jo ikke noget saa forfærdeligt i verden, som at blive leet af!

Siden havde hun ikke nævnt et ord om Lina Græsvig.

De sad ved aftensbordet i præstehuset, da budet kom, om Annikken vilde se ned til Græsvigs straks. Budet skulde ogsaa bede, om præsten vilde være saa snild at se nedom, men det maatte være lidt snart.

«Der maa feile barnet noget alvorligt,» sagde præstefruen.

Annikken løb afsted, før faderen, hun kunde ikke vente.

Noget alvorligt! Hvad kunde moder mene med det? Hun kunde da ikke mene, at Lina Græsvig skulde dø.

Dø!

Nei døden var noget, der var saa umaadelig langt borte – alle mennesker skulde jo dø naturligvis – men først, naar de var blevet rigtig, rigtig gamle –

Lina Græsvig og hun havde talt saa ofte om døden, og hver dag hørte hun jo faderen tale om de lyse lande, som vi alle reiste til.

Men det var noget langt, langt frem i tiden det.

For to–tre aar siden var jo bedstemor paa Blommedal død, men hun var jo saa gammel. Ellers kjendte ikke Annikken et eneste menneske, som hun havde kjendt rigtig godt, og som var død.

[73] Ingen af hendes nære bekendte havde gaaet den underlige, ukjendte vei.

Lina Græsvigs moder sad ikke i stuen, som hun pleiede ved den store symaskine. Der var en lugt af eddikke over det hele hus, og dørene stod aabne. Annikken gik ud i køkkenet, døren til kammeret stod halvaaben. Der var halvmørkt derinde, og lugten af eddikke var end stærkere.

Den store, graa kat med det bløde skind hoppede ned fra køkkenbænken, hvor den useet havde delikateret sig i et fad melk. Den strøg sig opad Annikkens kjole.

Hun hørte Linas stemme derindefra, hun talte hurtig, som hun var ræd. Der kom moderen i døren, ansigtet var roligt, som det pleiede, men hun havde to stærke, røde pletter paa de indhule kind.

Hun aabnede døren helt ind til kammeret.

«Her er hun, Lina,» sagde moderen.

Der laa Lina Græsvig i den store seng. Aa saa bleg, saa bleg! Og ligesom saa liden!

«Er du syg,» sagde Annikken, saa tilføiede hun nølende: «jeg vidste det jo ikke.»

«Hun har været syg i fem dage,» sagde moderen, «det er lungerne.»

«Men du blir vel snart bra,» sagde Annikken.

«Det spørgs, om hun staar det over,» sagde moderen, – «han troede det knapt, doktoren.»

Lina Græsvigs øine, der syntes større end ellers, slap ikke Annikkens blik. Det var noget angstfuldt [74] dybest inde i de blaa øine, som Annikken aldrig før havde set der.

«Aa, Annikken, tænk de siger, jeg skal dø – aa jeg er saa forfærdelig ræd.»

«Nei, nei,» sagde Annikken, uden at vide, hvad hun selv sagde.

Hun saa forvildet fra det lille lyse hoved paa den brede hovedpude og op paa moderens ubevægelige ansigt.

«Ja, han siger det doktoren,» gjentog moderen lavt, «men du ved jo barnet mit, hvem du gaar til.»

«Ja, men jeg er saa bange mor, hjælp mig mor, hjælp mig Annikken – aa vi kan nok snakke om det, naar vi er friske, men det er anderledes, naar man virkelig, virkelig skal dø.»

«Aa bed for mig – bed for mig,» raabte lille Lina Græsvig.

«Aa Lina, Lina, og jeg som ikke vidste, du var syg,» græd Annikken.

«Jeg troede, du havde glemt mig – men det er det samme med det, jeg bryr mig ikke det gran om det mere – – for jeg skal jo dø – de siger jo, at jeg skal dø, kommer ikke din far,» sagde hun pludselig næsten vildt, «sig han maa komme straks, aa bed præsten komme!»

«Her er han, lille Lina Græsvig,» sagde pastorens stemme i døren, «kjæmper du for din sjæl, du lille,» sagde han mildt.

«Ja, ja,» sagde Lina Græsvig.

Han satte sig ved sengen og tog hendes haand.

[75] Og saa begyndte han at tale sagte.

«Du tror paa Guds kjærlighed, du lille barn.»

«Ja, ja,» sagde Lina Græsvig igjen.

«Da har du intet at være bange for, du er i Guds haand, du ligger i hans arm, du er en skat for ham, han ikke vil slippe –»

Lina Græsvigs øine hang ved hans ansigt.

Fra det øieblik, præsten var kommet derind, saa hun ikke moderen og Annikken mere.

«Behøver jeg ikke at være ræd da, præst,» sagde Lina Græsvig angstfuldt.

«Ikke mere ræd, end om du skulde lukke op døren til et andet værelse, og du vidste, at din mor var derinde,» sagde pastoren.

Lina stirrede paa ham, men hun var roligere.

«Træk op gardinet og lad Guds sol faa komme herind,» sagde pastoren.

Det blev gjort. Annikken saa nu først den store forandring, der var foregaaet med lille Lina. Det var ikke mere den Lina, hun havde kjendt, det var en underlig liden aandeskikkelse fra en anden verden, der laa der.

Pastoren bad med Linas hænder i sine. Moderen og Annikken stod ved fodenden af sengen. Der rørte sig ikke en muskel i moderens indhule, alvorlige ansigt.

Lidt efter faldt Lina i en døs og blev liggende saadan længe.

«Det er synd, at pastoren og frøkenen skal sidde her,» hviskede moderen, «tak for alt, dere maa gaa nu.»

[76] «Jeg blir her endnu en stund,» sagde pastoren, «og Annikken ogsaa, de unge har godt af at se livets alvor – saavidt jeg kan se, har ikke lille Lina langt igjen, før hun er over i de lyse lande.»

Annikken bed i sit lommetørklæde for ikke at hulke høit.

Pludselig begyndte Lina igjen at tale og stirrede op mod loftet.

«Der er han jo,» sagde hun ganske høit, «ser dere ham ikke, der er han jo – tag ham til mig –»

Hun strakte den tynde arm op i luften, som hun vilde gribe efter noget.

«Kjære ser dere ham ikke – der er han jo –»

«Hvad billeder ser hun nu,» sagde pastoren.

Annikken stirrede op mod det gamle, graa loft.

Lina Græsvig blev ligesom gladere i stemmen: «Tænk der staar han –»

Atter kom den tynde arm op i luften : «Jeg vilde saa gjerne – jeg vilde saa gjerne –»

Hun strakte begge arme op: «Aa kjære –»

Saa pludselig reiste hun sig helt op: «Nu har jeg ham,» sagde hun jublende.

I samme øieblik faldt lille Lina Græsvig tilbage og døde.

Annikken hulkede, som hendes hjerte skulde briste. «Det er ikke muligt,» hulkede hun, «er Lina virkelig død.»

Men moderen græd ikke en taare. «Hun har aldrig gjort mig andet end godt,» sagde hun stille, «nu er hun hjemme og fri for alt.»

[77] Saa bad pastoren en bøn over det lille legeme, der saa endda mindre ud i den store gammeldagse seng.

«Vil De ikke ha nogen hos Dem inat,» spurgte pastoren moderen.

«Nei da,» og Lina Græsvigs moder smilte, «tror pastoren, jeg er ræd for Lina.»

Annikken og hendes fader gik hjem i den dunkle sommernat. Der var lydløst og stille under træerne opigjennem gaderne, og der var blot en eneste stjerne, som blikkede og glitrede paa den underlig blaa, dybe himmel.

Annikken stirrede paa den ene stjerne, hun tog ikke sine øine fra den. Det var som den stjerne var Lina Græsvig nærmere nu end hun, langt hernede paa jorden.

Saa begyndte faderen at tale og sagde noget, hun aldrig glemte.

«Se nu,» sagde han stille, «hvor rart dette liv er, se nu denne lille, ubetydelige Lina Græsvig, som ikke et menneske ude i verden kjender, og som blot har levet femten korte aar her paa jorden, nu har hun naaet det høieste, som et menneske i dette liv kan naa.»

Annikken stirrede og stirrede paa stjernen, graaden vilde frem, men hun betvang sig.

«For alt, hvad vi stræver efter her – Annikken – du vil se det klarere og klarere, eftersom aarene gaar, det er dog intet altsammen. Det holder ikke, [78] Annikken. Det vinker og lokker, du kan naa, hvad du vil, men altid vil der mangle noget – altid – Du kan faa kundskab og magt og menneskers ære her paa jorden – det giver dig dog ikke, hvad din lille veninde Lina Græsvig havde i sin sidste stund.»

Annikken stirrede endda paa stjernen, og faderens ord brændte sig ind i hende.

Der sagde Maren Anne, at kundskab, ære og berømmelse var det største, at hun ikke vilde dø før alle skulde vide, at hun havde levet – og her sagde far, at det altsammen var intet, – det vinker og lokker, men altid vil der mangle noget, og intet her paa jorden tilfredsstiller helt –

Og sommernatten var saa blød i tausheden under de smaa lubne lindetræer
opigjennem gaderne, og den eneste stjerne blikkede og blikkede.

Hvor underlig rart, det var at leve.

Oppe paa Movig

[79] Aften efter aften gik Annikken alene op paa heien, satte sig med armene foldet om knæerne og saa udover.

Det var sandt, som Lina Græsvig havde sagt den første aften, hun traf hende, at alting blev saa lidet i verden, naar man havde seet en dø!

Og saadan som menneskene strævede og kavede og sørgede for alt. Om en liden stund skulde vi jo dø allesammen!

Alt det Maren Anne fortalte om store mænd og kvinder ude i verden, hvad de tænkte og gjorde – det var nok moro – men de skulde jo dø de ogsaa!

Det gjælder bare, havde faderen engang sagt, at læse godt paa leksen sin her paa jorden, saa vi kan blive flyttet op i en høiere klasse!

Hvad er min lekse, tænkte Annikken med sine seksten aar.

Hun sad længe og saa udover, saa sagde hun næsten høit for sig selv deroppe under himmelen: «Jeg tror, det er at være snild.»

[80] Hun nikkede paa hovedet flere gange: «Ja – at være god,» sagde hun igjen.

Hun nævnte aldrig til nogen, ikke engang til Maren Anne, det hun gik og tænkte paa om dagen. Men om Lina Græsvig talte hun ikke mere.

Nei det var saa leit, at nogen skulde vide, hvad hun tænkte paa. Det maatte aldrig, aldrig nogen vide, undtagen Lina Græsvig, og hun havde jo gaaet den underlige ukjendte vei og kom aldrig igjen.

«Annikken overvandt snart sorgen over Lina Græsvig,» sagde moderen.

«Ja hun er jo bare barnet,» sagde faderen.

– Men hver dag var alle de unge sammen, som de pleiede, spillede krocket, roede og seilede. Annikken var altid med i sin storrudede kjole.

Per Krafft var blevet saa underlig mod hende, siden den dag, hun havde suget ud ormebidet. Han talte ikke og spøjte med hende som før, fordi hun var saa stille, men alligevel var det ligesom, han altid vidste, at hun var tilstede.

Pyt, tænkte Annikken, han kan være, som han vil for mig. Da kom det trodsige frem i hendes ansigt.

Ebba og Per Krafft var nu helt optaget af hinanden. To-tre gange havde de listet sig ud og seilede alene i timevis, og naar de var ude og spadserede i flok og følge, fik Ebba altid den pludseligste lyst til at løbe op paa alle de udsigter og heier, hun kunde øine. Og Per Krafft løb efter. Saadan holdt de det gaaende dag efter dag.

[81] Ude blandt veninderne var Tilda forceret lystig og gjorde nar af de to, der skulde op paa alle udsigtspunkter; men hjemme var hun stille, broderede paa spræng og spillede salmer. Men til noget egentligt udbrud var det ikke kommet mellem Tilda og Ebba.

– Saa skulde der en dag gaa en skude af stabelen oppe paa Movig. Der skulde gaa et dampskib derop om formiddagen, og hele ungdommen havde aftalt, at de vilde være med.

Gjennem det speilglatte vand skar det lille dampskibs skarpe boug henimod de grønne, skraanende jorder, hvor Movig laa. Der var fuldt af parasoller ombord, røde og hvide, og skolebarn, der hang udover rælingen og raabte hurra. Hele forenden af skibet var fuldpakket af folk.

Et stykke oppe paa jordet laa gaarden. Rødmalet og gammel med vinduer lige under tagkjæget. Udover tunet var der sat store borde med hvide duge og kaffestel. Folk gik til og fra, det myldrede opigjennem det store jorde. Længst nede ved fjorden laa saa skibsværftet. Det høie, ferdige skrog stod der og lyste. De var alt begyndt at hugge støtterne. De skarpe, høie hug klang udover; folk sad i flisehaugene og rundt paa heierne.

Og vestenvinden vifted, og hareløb og smørblomster nikkede i vinden.

Mægler Tausen var en af rederne, han var i klædesfrak uden pibe og saa generet og trykket ud. Madame Tausen var der ogsaa med parasol, hatten [82] paa skjeve, og det ene øie knebet igjen. Det var hendes vane, naar hun iagttog noget nøie.

«Ja saa, piskedød, kommer her ikke fler folk, end vi har kaffe og søsterkage til,» tænkte madame Tausen med sit ene igjenknebnede øie – «forsyne mig, er ikke bager

Halvorsen ogsaa her, jeg troede han laa for døden, jeg, men naar det er noget at rende efter, stod folk gjerne op af graven.»

«Tausen,» raabte hun høit, «du vil da vel ikke staa ombord, naar skuta gaar.»

Han var begyndt at drage sig saa smaat nedover.

«Ja, det er jo skikken,» sagde Tausen paa sin betænkte maade.

«Skik mig hid og skik mig did,» sagde madame Tausen, «du er for gammel og tyk Tausen, til at krybe op den bratte ledden, og det kan inte nytte at ville være ung, naar en inte er det Tausen –»

Tausen maatte sætte sig paa et schawl paa flade marken ved sin kones side.

«Men sidder du her, Tausen,» sagde kjøbmand Tobiesen i forbifarten, «skal du ikke staa ombord, naar skuta gaar?»

«Nei han skal inte det,» tog madame Tausen ordet, «og De skal inte komme her og forlokke ham, jeg holdt inte ud at sidde her og se den tykke manden klavre op ad det høie skibet det var bedre, jeg gik selv da –»

«Ja, De som er saa ung og letvindt, madame Tausen,» sagde Tobiesen.

[83] «Aa pas de skjeve bena Deres selv, De,» raabte madame Tausen efter ham.

Der kom hele flokken af ungdom oover jorden. Lyse kjoler, snak og latter.

Madame Tausen kneb det ene øie dygtig igjen:

«Har du seet saadan som de unge damerne steller haaret sit til nu for tiden, Tausen, hvorfor greier de det ikke ligesaagodt frem for hele fjæset, Tausen?»

Det var et vanskeligt spørgsmaal for Tausen at besvare, der han sad paa schawlet.

«De kunde vel ikke se da,» sagde han tilslut.

«Aa du da – men jeg bare spør jeg, om inte Per er basen af dem alle – Tausen?»

«Han er ikke værst,» sagde Tausen.

«Jeg skulde mene det,» sagde madame Tausen, «se hvor letvindt han er, akkurat som jeg skulde se mig selv – og allesammen vil de ha fat paa ham, kan du

vel se, det er gut det, og ham kan du takke mig for, Tausen –»

«Javel,» sagde Tausen.

«Der er Annikken ogsaa,» vedblev madame Tausen, «du ser den brede, hun som gaar alene, Præst-Annikken, Tausen.»

«Jeg kjender a nok,» sagde Tausen.

«Det var hende, som reddet Per, da han blev bidt af hugormen.»

«Ja, det var jo det.»

«Hvis hun og Per kunde bli et par, skulde jeg lægge mig rolig i graven, rigtig inderlig rolig skulde [84] jeg ligge, ellers kommer jeg igjen og klyper dere allesammen,» sluttede madame Tausen.

Tausen spyttede i græsset, men sagde ingenting.

«Ja, du spytter du, men jeg har nu ret alligevel jeg. For naar du spytter slig, ved jeg godt, hvad du mener – du mener, det er noget tøv, det jeg sidder og siger, men jeg vil bare spørge dig om, hvorledes det havde gaaet dig, hvis du ikke havde havt slig forstandig kone –»

– Alle de unge herrer vilde staa ombord, de unge piger havde leiret sig oppe paa en hei i flok og følge. Der var mange smaapiger ogsaa, som syntes, det var kjækt at være med de ældre, allesammen lo og snakkede.

Paa hele opturen med dampskibet havde Ebba holdt Per Krafft og Rode borte i det alleryderste af forenden, medens alle de andre havde opholdt sig agterud.

De unge piger havde skumlet sig imellem noget ganske enormt. De havde igrunden ikke talt om andet hele turen.

«Det er det værste, jeg har oplevet.» havde Elly sagt.

«Ja det er i den grad,» sagde Milly.

«Tænk saadan er damerne ude i verden,» sagde Karen Jensen med hvide øienbryn.

«Jeg anede ikke,» at der fandtes saadant koketteri, jeg dere,» sagde Elly og saa rundt paa de andre, «gjorde dere?»

[85] «Tænk, jeg er virkelig skamfuld over, at hun er min kusine,» sagde Tilda.

«Det forstaar jeg saa udmærket,» sagde Milly.

«Igrunden bryr ikke herrer sig om den slags damer,» sagde Elly, «det har jeg altid hørt.»

«Ja – mon det?» sagde Tilda tvilende.

«De gifter sig ikke med saadanne ialfald,» sagde Elly overlegent.

«Josaamænd gjør de saa,» sagde Karen Jensen.

– Nu sad de der allesammen, Ebba var ogsaa kommet til og skulde se skibet gaa.

«I det øieblik, skibet begynder at glide, lukker jeg altid øinene,» sagde Tilda, «saa igrunden har jeg aldrig rigtig seet et skib gaa af stabelen.»

«Jeg troede ikke, du var saa ræd af dig,» sagde Ebba ligesom spydig.

Det lille ord bragte Tildas indelukkede ærgrelse og vrede til at flyde over.

«Aa nei, jeg er ikke saa ræd, at jeg skriger, naar jeg har faat en fisk paa krogen, som visse andre,» sagde Tilda.

Ebba havde nemlig skreget i vilden sky ved den første fisk, hun havde fisket.

«Isch kokette damer,» sagde Elly Thue halvhøit.

»Hvad var det, du sagde, Elly Thue,» spurgte Ebba skarpt.

«Jeg sagde, at kokette damer var til at faa kvalme af,» sagde Elly modig.

«Er det mig, den er adresseret til,» spurgte Ebba overlegent.

[86] «Den for tage den, som føler sig truffet,» sagde Elly kjapt.

«Ha, ha, hi, hi,» lo Milly og Karen og Tilda.

«Puh, dere skal ligesom være saa uskyldige,» sagde Ebba, «og saa er dere akkurat ligedan allesammen.»

«Nei ved du hvad –»

«Nei ved du hvad –»

Nei den var god –»

«Nei tak, mor, dertil sætter vi os for høit selv,» sagde Karen Jensen umaadelig ophøiet.

«Ha ha,» lo Ebba, «tror dere, det var andet end koketteri f. eks., at Annikken sugede ud det ormbid dengang?»

Annikken havde siddet lidt for sig selv. Hun saa forbauset op.

«Hvad sagde du Ebba,» spurgte hun.

«Jeg sagde bare, at du var indtaget i Per Krafft, og derfor sugede du ud det ormbiddet.»

Det flammede op i Annikkens ansigt, men ikke et ord kom over hendes læber.

«Ja jeg synes, det var ganske naturligt, om du var det,» vedblev Ebba, «men du kan ligesaa gjerne indrømme, Annikken, at det var af den grund.»

Ebba havde ikke engang talt ud, før et susende ørefig fra Annikkens brede haand sad paa hendes fine kind.

«Det – det – det er skam,» stammede Annikken blodigrød i ansigtet.

[87] «Fy, Ebba,» sagde Tilda, «det er rigtignok skam af dig at sige.»

Ebba havde reist sig. «Det er skandaløst at blive behandlet saadan, jeg vil reise straks –»

«Hurra,» brølte de rundt om. Der gik skibet, dukkede dybt, duvede op igjen –

«Hurra,» rundt paa alle heier og ombord.

Flaget ombord viftede i vestenvinden.

Et eneste øieblik saa alle de unge piger paa skibet, saa var de igjen optaget af sit. Maren Anne var kommet til, de fortalte i munden paa hinanden alle. Maren Anne rettede sit hoved endnu høiere.

«Det var isandhed lumpent,» sagde hun stolt.

Ebba var løbet ned til stranden, for at faa fat paa Per Krafft, straks han roede iland fra skibet.

Kaffescenen var begyndt, det var et rend og en trængsel oppe ved bordet. Piger med store bretter balancerede sig frem, folk havde leiret sig op igjennem trappen til huset og stængte veien, og rundt omkring allevegne. Latter og snak, sommersol og vestenvind, stærk kaffe og søsterkage –

«Skuta gik inderlig pent, men nu vil jeg ha kaffe,» sagde madame Tausen.

Hun fik sig fat i en stol, tog hatten af og plantede sig lige ved kaffekjedlen.

Annikken og Per Krafft

[88] Ebba var rasende. Dette gik over alle grænser. At give hende et smeldende ørefig i alle de menneskers paasyn. Det gik aldeles rundt i hendes hjerne ved tanken paa, hvad hun skulde foretage sig i denne exceptionelle anledning.

Et øieblik tænkte hun paa at leie dampskibet og reise hjem igjen, hun mutters alene. Denne flotte tanke gik dog snart over i den mindre extravagante, om der maaske var en pram at faa laant. For saa vilde hun ro alene tilbage til byen, hun vilde naturligvis faa blodblemmer i hænderne af at ro, og maaske drukne, men det gjorde ingen ting.

Hun vilde ikke være her et sekund længere, det vilde hun ikke. Hun syntes, folk kniste og lo allevegne, og her gik hun med den ildrøde plet paa sit kind.

Og hun skulde gjerne lade sit hoved kappe af sig, hvis ikke Annikken var indtaget i Per Krafft, tænkte Ebba.

Tænk den stygge trumfedeisen! Ha ha!

[89] Naturligvis var det bare den pure misundelse, at alle de andre saaledes faldt over hende. Bare, fordi hun var saa meget mere chic end dem, kunde konversere og føre sig – for ikke at tale om den formfuldendte profil, hun havde. Hjemme i Stockholm var der en billedhugger, der vilde modellere hendes buste, og hun maatte rigtignok spørge, hvem var nogensinde blevet modelleret i denne elendige by?

Denne tanke trøstede Ebba i høi grad. Ja og saa Per Kraffts kurtise.

For enhver kunde jo se med et halvt øie, hvor han udmærkede hende fremfor alle de øvrige smaastadstupper!

Tilda var jo ikke saa værst, fra begyndelsen af deres bekjendtskab især, men naar man kom nærmere ind paa hende, var hun jo saa borneret – aa saa snever – og om nogen egentlig skjønhed var det jo ikke tale. Intet undtagen hendes teint, som jo var ganske upaaklagelig – men det var saamænd ingenting at takke alle

disse ubetydelige unge piger her i byen for, at de saa godt ud. De havde jo hele friske havet at puste ud over.

Maren Anne vilde Ebba jo ikke regne med engang, sammen med de andre. Alle kunde jo se, at det var et nydeligt menneske, men uh – Ebba trak paa skuldrene, høisindede mennesker er ikke netop altid behagelige i omgang.

Saa langt var Ebba kommet i sine betragtninger, da herrerne kom iland fra skibet, og Per Krafft straks kom hen til hende igjen. Der var arrangeret dans [90] borte paa græsvolden, og Per Krafft og Ebba dansede ud.

Blinde Tallak spillede harmonika, og ungdommen dansede, medens vinden blæste hattene af damerne og ruskede frisuren i uorden, saa haaret føg dem om ansigtet, og sjøgutter og handelsbetjenter valsede og snublede og kurtiserede.

Og lo gjorde de alle.

Bager Halvorsen havde opdaget, at det var godt for gigten at danse. Han slap den ene og tog den anden, og dansede paa liv og død, kobberrød i ansigtet.

Og Blinde Tallak kilte paa og spillede, og Ebba morede sig kostelig.

Alle vilde danse med hende; Per Krafft veg ikke fra hendes side, og indtrykket af Annikkens ørefig svandt betydelig for hvert minut, der gik.

Puh! Nei saa sandelig, om hun tog sig noget nær af, hvad en saadan uopdragen, tilogmed ukonfirmeret, unge kunde finde paa at gjøre.

Hun blæste dem alle et stykke og vilde blive og ikke reise sin vei!

Hendes papa havde altid sagt, at udannede mennesker var det, ved Jupiter, aldrig værd at bryde sig om. Og ethvert menneske kunde da se, at Annikken manglede de simpleste regler for selskabelig dannelse og takt.

Og for hendes skyld skulde hun afbryde det virkelig overordentlig behagelige bekjendtskab [91] med en saa, ja rent ud sagt, indtagende ung herre, som Per Krafft.

For han var mærkelig indtagende og pikant til at opholde sig paa dette lille sted i verden.

Et øieblik tænkte hun paa at fortælle ham om Annikkens ørefig. Men saa lod hun det være, hun vidste ikke rigtig selv, hvorfor.

– Men Annikken var fortvilet. Aa for en skam, at nogen kunde tro saadant om hende.

Tænk det var maaske ude over hele byen, at hun havde suget ud det ormbid, fordi hun var indtaget i Per Krafft og vilde gjøre sig til for ham.

Aa hvor rædsomt det var!

Nei, at Ebba kunde finde paa noget saadant. Tænk at menneskene var saadan, aa hvor leit, det var at leve!

Og nu var det ikke længe til, saa skulde hun blive voksen, hun som de andre og saa skulde hun ud i verden, havde mor sagt.

Ud mellem menneskene, som var saa leie!

Hun var indtaget i Per Krafft, havde Ebba sagt. Indtaget! Hvad var det at være indtaget, tænkte Annikken.

Hun spekulerede med det brede, lyse ansigt. Ja ialfald var det noget, som ikke et menneske nogensinde skulde faa vide.

Og nu talte de maaske om hende i hele byen paa den maade.

Jeg holder vist ikke ud at leve, tænkte Annikken.

[92] – Ikke et ord blev der nævnt om scenen oppe paa Movig, efter de kom hjem. Ebba var bare liv. Vilde hjælpe tanten i huset, legede med lille Kristoffer og holdt leven med gutterne. Sang i vilden sky og akkompagnerede sig selv, for øieblikket efter at løbe gennem alle værelserne og svinge Magna rundt som en top.

Tilda og Annikken undgik hun, ikke netop paafaldende for de andre, men dog saa de mærkede det selv. Men Maren Anne gjorde hun sig til for.

«Hvor sød og original du er med det glatte haar, Maren Anne, du ser saa betydelig ud.»

En aften hændte det, at Annikken hørte en mistænkelig lyd, ligesom en undertrykt hulken borte fra Tildas seng.

Hun lyttede anspændt. Jo, Tilda græd virkelig.

Men ialverden, hvad gik der af Tilda? Det var jo et rent særsyn at se Tilda græde. Hvad havde hun at være lei af sig for da. Det var jo ingen som havde sagt noget saa skrækkeligt om hende, som at hun gjorde sig til og sugede ud ormbid.

Hvor sørgeligt det var at høre Tilda græde.

«Er du syg Tilda?» spurgte Annikken. Et øiebliks taushed.

«Nei langt fra hvorfor spørger du om det?» kom det i en ligegyldig tone fra Tildas seng.

«Jeg synes, du græder.»

«Er du gal, det var da latterligt.»

«Det var mærkeligt», tænkte Annikken og lagde [93] sig til at sove. Men næste aften hørte hun akkurat det samme.

Først laa hun længe og spekulerede paa, om hun skulde tale til Tilda iaften igjen. Men saa kom en aldeles tydelig hulk. Annikken reiste sig op i sengen.

«Jo, Tilda, der feiler dig noget.»

«Uf ja, alting er saa leit,» Tilda græd nu aldeles uden sky.

«Hvad er leit,» spurgte Annikken.

«Aa alle mulige ting, ingen, ingen ting er morsomt mere, uh uh uh –»

«Jeg troede ikke, du havde noget, der var leit,» sagde Annikken.

«Jo Ebba er saa afskyelig, hvorfor skulde det afskyelige menneske komme herved og ødelægge al ting, uh uh –»

Ja denne grusomme skjæbnetilskikkelse vidste Annikken ikke at forklare.

«Jeg troede ikke, at Ebba havde været noget afskyelig mod dig,» sagde Annikken igjen.

«Mod mig» – Tilda reiste sig nu ogsaa op i sengen, «kjære, hun er jo simpelthen ufordragelig – det er jo mig, hun har været afskyelig gysel mod fra første stund – aa de hvide tænderne hendes og den svenske snakken – jeg hader hende, ja det gjør jeg.»

«Jeg kan ikke skjønne det –» begyndte Annikken.

«Nei du skjønner ingen ting – men hvorledes [94] har hun ikke været mod Per Krafft – og Rode ogsaa – afskyelig – det siger Milly og Elly ogsaa – aa gid hun bare vilde reise.»¹³

«Ja, men hun er jo forfærdelig blid mod Per Krafft,» sagde Annikken uskyldig.

«Ja blid ja – det er jo netop det – det er ikke at holde ud at se paa og i sommer, som vi kunde havt det saa deilig, og saa kommer hun og fordærver det hele.»¹⁴

«Kan du ikke sige det til hende,» sagde Annikken efter en lang grunden. Det forekom altid Annikken, at naar man bare talte aabent om en ting, saa maatte al ting greie sig.

«Sige det til hende, nei ved du hvad – jeg oplader ikke min mund til det menneske mer, og ikke til Per Krafft heller, som er det indbildskeste menneske paa Guds grønne jord.»

Saa var begge søstrene sovnet, og næste morgen begyndte ingen af dem paa det samme thema.

Men Annikken tænkte og tænkte.

Det var saa mærkeligt altsammen. Tilda var jaloux, det var hun, det. Saadan som det stod om i romaner om skinsyge fyrstinder. Tænk, hvor rart, at Tilda virkelig var skinsyg! For Per Krafft havde jo før bare bryd sig om Tilda, og nu var det ligesom, han ikke saa hende mere.

Og Tilda, som havde sagt, at Per Krafft var det mest indbildske paa jorden!

Tænk om han tror det, som Ebba sagde oppe [95] paa Movig. For det kan jo godt hænde, at Ebba har sagt det til ham ogsaa.

Ja, det skal han være blaa for at tro, tænkte Annikken, og kneb munden sammen; jeg vil sige det til ham i denne dag.

Efterat Annikken havde taget denne bestemmelse, gik hun bare og lurede paa en leilighed til at gjøre op regnskab med Per Krafft.

Nei, aldrig kunde hun træffe ham alene. Hver dag saa hun ham rigtignok paa dampskibsbryggen, hvor de unge pleiede at samles, mest af den kompletteste

mangel paa noget andet at foretage sig. Der var jo altid nogen passagerer at kritisere og le ad, og de unge damer syntes ogsaa, det var lidt morsomt at blive seet paa i kikkert af de flotte handelsreisende ombord, der stod en to–tre meter fra dem.

Men Annikken kunde aldrig træffe Per Krafft alene.

Ja saa gaar jeg op til ham hjemme, tænkte Annikken.

Det var en morgen tidlig, hun gik derop. Hun havde ligget vaagen og tænkt nøie over alt, hvad hun vilde sige. Først vil jeg sige det, og saa vil jeg sige det og det.

Hun traf madame Tausen ude i haven.

«Nei, hvor inderlig hyggelig, at De ser indom da, frøken Annikken.»

Annikken blev blodrød over hele det brede ansigt.

«Kan jeg faa tale med Per Krafft,» sagde hun generet.

[96] I samme øieblik angrede hun paa, at hun var gaat derind. Aa hvor hun angrede. Madame Tausen gik ind i gangen, for at raabe paa Per.

Jeg tror, jeg løber – tænkte Annikken – jeg løber, jeg løber – men det vilde vist være flaut.

Der var Per alt i døren. Madame Tausen ogsaa, hun vilde øiensynlig gjerne vide, hvad det var, der stod paa. Per Krafft saa generet ud, næsen lugtede ikke det spor gammelost.

«Kan jeg faa tale med dig,» sagde Annikken blodrød.

«Det er mig en glæde» – Per Krafft bukkede.

Slig, som han kan finde ord, tænkte madame Tausen og saa beundrende paa Per.

«Værsgod sæt dere her,» sagde hun høit og viste paa en havebænk.

«Jeg tror, vi heller gaar ned i haven,» sagde Per efter et blik paa Annikken.

«Ja,» sagde hun hurtig.

Hvis jeg ikke likte a saa godt, vilde jeg tro noget af hvert efter det der, tænkte madam Tausen. Hun havde sat begge hænder i siden og stod og saa efter dem.

Annikken og Per Krafft gik nedgjennem en smal gang med sperrea paa begge sider. Det var ikke rum for mere end en i bredden. Annikken gik først, Per efter. Pludselig vendte Annikken sig om.

«Nei det kan være det samme, det var igrunden ingenting, jeg vilde,» sagde hun hurtig. Hun forsøgte at komme tilbage forbi Per i den smale havegang.

[97] Med en eneste gang var Per igjen overlegen; de smilende øine saa ret ind i hendes.

«Nei, nu slipper du ikke, hvad var det, du vilde?»¹⁵

«Nei, jeg vil ikke,» hun kjæmpede for at komme tilbage.

«Nei, ved du hvad, nu vil jeg vide det,» han saa smilende paa hende hele tiden.

Annikken blev pludselig rolig. «Ja jeg kan godt sige det ogsaa,» sagde hun alvorlig.

«Hvad er det da?»

«Aa, det er bare det, at hvis du tror, jeg er indtaget i dig, saa tager du skammelig feil.»

«Hvad – hvorledes,» – han lo og saa paa hende.

Annikken saa paa ham et øieblik:

«Forresten er du lumpen helt igjennem,» sagde hun uhyre alvorlig.

«Hvad er det, du siger,» nu var han ogsaa blevet alvorlig.

Annikken samlede sig og tænkte efter alt det, hun havde bestemt sig til at sige. Hun huskede ikke en eneste af alle de sætninger, hun havde lavet sammen i nattens stilhed. Hun stammede og blev endda rødere.

«Jo, Ebba sagde, at jeg havde suget ud det ormbiddet, fordi jeg var indtaget i dig, og det er ikke det spor sandt – jeg er ikke det pluk indtaget i dig – nu ved du det – for kanske Ebba har sagt det til dig ogsaa.»

[98] «Nei, du kan vist ikke udstaa mig, Annikken,» han saa hende alvorlig ret ind i øinene, «desto mer taknemmelig maa jeg jo være dig.» De mørke, graa øine slap ikke hendes et øieblik.

Annikken saa bort.

«Det er saa forfærdelig leit, at folk skal sige saadant – og – og –»

«Annikken se paa mig, er det sandt, at du ikke kan udstaa mig?»

Annikken saa hastig paa ham, men saa straks bort igjen.

«Jeg synes du er ækkel mange gange,» sagde hun nølende.

«Hvorledes det?»

«Aa –»

«Hvorfor synes du, jeg er lumpen, Annikken?»

«Jo, fordi du gjør kur til alle – og saa tror allesammen, at du bryr dig bare om den ene, men det er uærligt og lumpent det, Per Krafft,» sluttede Annikken.

Per Krafft saa nu ogsaa bort. «Du dømmer mig for haardt Annikken,» sagde han sagte.

«Langtifra det gjør jeg slet ikke, for du gjør mange mennesker bedrøvet paa den maaden – og mange gange har jeg lyst at jule dig op.»

Det lystige glimt kom igjen i Per Kraffts øine.

«Ja jul mig lidt faderlig op, Annikken,» sagde han, «jeg tror, jeg havde godt af det.»

«Nu holder du bare leven igjen,» sagde Annikken, [99] «men jeg mener det i alvor jeg – men nu har jeg sagt det, og nu vil jeg gaa.»

Hun var kommet et par skridt op over havegangen, da Per Krafft raabte:

«Annikken.»

«Ja.»

«Ikke vær vond paa mig, Annikken.»

Hun saa paa ham en liden stund: «Det kommer akkurat an paa dig selv det,» sagde hun med tyk stemme.

Dermed gik den brede, trauste Præst-Annikken langtsomt opover og ud af haven.

«Hvad var det, hun vilde,» sagde madame Tausen til Per.

«Aa, hun holdt en præken for mig, tante Tausen.»

«En præken?»

«Ja, og det en, jeg kommer til at huske, tror jeg.»

Madame Tausen saa efter ham, da han sprang ind af gangdøren.

Hvad var nu det for noget da – piskedød – skal jeg ikke faa vide det, saasandt jeg heder Maren Tausen.

Branden

[100] Da Annikken kom hjem fra hin visit hos Per Krafft, angrede hun forfærdelig paa det hele.

Hvor kunde hun dog være saa dum, som at gjøre saadant noget.

Saadan gjorde vist aldrig nogen andre – og bare nu ikke Per Krafft gik rundt og fortalte det. – Aa Gud, hvorfor skulde hun altid være saa dum, aa, hvor Elly og Milly vilde le, og hvor de vilde have moro af det i lange tider og aldrig glemme det.

Bare hun kunde betro sig til Maren Anne og fortælle hende det! Men saa vilde formodentlig Maren Anne sige, at det ikke var ladylike, men ufint gjort af hende; naar Maren fandt noget, der ikke var fornemt, aandelig talt, slog hun stregen over det med en eneste gang – saa hende turde hun slet ikke fortælle det.

Og ikke kunde hun tale om det til Tilda, for hun vilde blot sige:

«Altid gjør du noget, der er rart, Annikken.»

Og nu var hun saa inderlig kjed og træt af det, at alle mennesker sagde, at hun var saa rar.

[101] Naar jeg ingenting siger, saa behøver da ikke folk at sige, jeg er rar, tænkte Annikken ofte.

I denne tid var hun endda stillere, end hun pleiede, sad og saa langt ud for sig.

Men eftersom dagene gik, mærkede hun, at Per Krafft intet maatte have sagt. Og hun fik en stor taknemmelighedsfølelse indi sig mod ham derfor.

Det var snildt af ham det, at han intet sagde, endda han altid gik paa jagt efter noget moro og noget at le ad.

Kanske han alligevel var at stole paa. –

Det var i hedeste middagsstunden. Aabne døre og vinduer over det hele hus, ikke et træk i luften. Solen stegte paa heierne og gjorde dem formelig glødende at kjende paa; ude i de smaa, opmurede haver med den tørre sandjord hang blomsterne slappe og visne, men opover husvæggen frydede den lille vinranke, der hver sommer bar to klaser druer, sig i den varme sol.

Annikken laa paa en havebænk i det lille koghede syrenlysthus med svedperler paa den brede næse. En humle surrede i det fjerne, kom nærmere, fjernede sig igjen – al ting var saa underlig langt borte. Annikken holdt paa at sove.

Med en gang var der nogen, der raabte noget nede i den smale gade, Annikkens lyse øine aabnede sig hurtigt – havde de ikke raabt: «Varmeløs –»

Der raabte de igjen; Annikken var oppe og ud haveveien, før hun egentlig havde tænkt sig om, da ^[102] hun kom ned i gaden, mærkede hun først, at hun ikke havde hat paa.

«Brænder det,» spurgte hun en kone, der gløttede i et vindu.

«Ja, hos døve Kjerstine siger dem, altid skal naa uløkka være ude ogsaa.»

Annikken tog paa sprang bortigjennem de smale gader. Døve Kjerstine pleiede luge i haverne hjemme, hun havde ofte været inde i døve Kjerstines bittelille hus, der det laa plad ned i gaden uden grundmur og med det ældgamle tag. Der var fuldt af folk alt, der spærrede den lille gade; selv oppe i døve Kjerstines lille, sandede have med de eneste to stokroser stod der folk og kikkede ind af vinduerne. Men oppe fra mønet paa den ene side af taget steg der en mørk, ulden røg tilveirs og rundt den brøstfældige skorstenspipe, piblede der smaa flammer frem mellem de gamle tagsten.

Og de raabte, barn græd, og der var et snak i munden paa hinanden om hvem, der havde seet røgen først, og brandvognen, som ikke kom!

«Men, Jesse navn, hvor er døve Kjerstine henne,» var det en, der sagde.

Ingen havde seet hende, og ingen vidste om nogen ting, før det begyndte at ryge af taget.

Det var nogen, der havde været inde i køkkenet og det eneste værelse nedenunder, men der havde ingen døve Kjerstine været.

«Kanske døve Kjerstine er paa loftet,» var det [103] en kone, der sagde, «for hun sover paa loftet nu sommertiden.»

Der blev stilt et øieblik, saa stilt, at en hørte flammen oppe fra piben knitre ganske svagt, saa skreg de og raabte:

«Herre Gud, hun brænder inde, hun er deroppe, hun sover og hører ingenting.»

Et eneste øieblik for det rundt i Annikkens hoved. Saa banede hun sig vei med de brede arme:

«Lad mig komme frem!»

Allesammen veg undaf, det var ligesom en magt i det brede, lyse menneske.

Hun var alt inde i døren. «Hvad vil De, frøken,» det var en kone, der holdt hende igjen.

«Jeg vil op paa loftet efter døve Kjerstine.»

«Nei, nei, nei – gjør det ikke – De kommer inte ned igjen.»

«Jo jeg vil, slip mig.»

Røgen slog imod hende tyk og kvælende opigjennem den smale trap. Hun bøiede hovedet og gik paa. Det var nogen skridt hen til loftskammerdøren, men hun vidste, hvor den var. Røgen var alt saa tæt, at hun intet saa. Hun famlede efter klinken. Endelig der fik hun døren op, der laa døve Kjerstine og sov paa sin seng.

I et nu havde de brede, stærke armene lille døve Kjerstine oppe af sengen, men hun var aldeles forstumlet, kunde ikke staa paa benene og ynkede sig høit. Annikken tog hende om livet og bar eller slæbte hende de par skridt over loftet og trak hende [104] baglænds ned af trappen. Altsammen uden et eneste ord. Trappen var lige ved døren; der tog folk sig straks af hende og bar hende bort. Annikken skalv lidet gran, ligesom noget i brystet, der rørte sig.

«Aa frøken, frøken,» en gammel kone storgraat og klappede hende paa skuldrene og paa det bare hoved uden hat, «at Dere turde det – at Dere kunde gaa ind i det brændendes hus.»

«Aa, se, se,» raabte folk. Der slog røgen tyk og sort ud af loftsvinduet, hvor døve Kjerstine netop havde ligget.

«Det er stort at redde menneskeliv,» graat en kone.

«Det var tak værdt det,» sagde en rystende gammel mand.

Pludselig saa Annikken Per Kraffts ansigt indimellem alle de andre.

«Du er gjild jente, du,» sagde gamle Tallak vedhugger, rystede paa hovedet og smilte til Annikken.

«Det var et sandt ord det, Tallak,» sagde Per Krafft.

«Nei,» sagde Annikken hastig, «kjære, det er da ingenting at tale om, nei da!»

Der kom endelig brandvognen ramlende, unger og folk for tilside.

«Afveien folk,» brandmajoren travede med, sprængrød i ansigtet.

«Det er vel ikke folk inde i huset,» raabte han.

«Præst-Annikken bar a ud,» raabte en gutunge.

[105] «Det maa siges at være efter omstændighederne godt gjort,» udtrykte brandmajoren sig.

Alt mandfolk blev sat til at pumpe, Per Krafft var ogsaa med. Alle konerne flokkede sig om Annikken og sagde om igjen og om igjen det samme og undrede sig.

Inden de vidste ordet af det, gjorde Annikken helt om og løb hjem. Svend havde alt været i forveien og berettet det hele.

«Aa gid, dere skulde seet sjømand Røst, da hun kom trækkendes med døde Kjerstine – aa gid – hvor stærk du var, Annikken –»

«Kjære barn – fortæl,» sagde faderen.

«Det er ikke noget at fortælle,» sagde Annikken bryd, «hun sov ovenpaa og hørte ingen ting, og saa gik jeg derop og fik hende ned.»

«Medens det brændte i huset?»

«Ja lidt.»

«Var der ikke røg da?»

«Jo lidt.»

«Aa gid da, røgen var svart som beg,» sagde Svend, «og der var varme i taget, da Annikken gik op.»

«Aa du Annikken, du Annikken,» sagde Maren Anne med lysende øine og tog hende om halsen.

«Jeg forsikrer dere paa, at det var ingenting at tale om,» sagde Annikken, «jeg gik bare ret op ad trappen –»

«Bare gaa ind i et brændende hus ja,» fortsatte Maren Anne – «aa Annikken, jeg misunder dig – her læser og stræver og tænker og arbejder jeg for [106] at naa noget i verden, gjøre noget gavn, blive til noget stort og saa gaar du her ganske stiltfærdig og gjør det store uden tanke paa selv, at det er noget.»ⁿ⁶

«Ikke sig saadant,» sagde Annikken bedende.

«Jo,» sagde Maren Anne, «at glemme sig helt selv, det er stort.»

Nei, at folk kunde gjøre saadant væsen af det, tænkte Annikken.

Ude i byen ogsaa, hun kunde ikke gaa paa gaden de første dage, uden at folk kom hen og vilde have greie paa, hvorledes det var gaaet for sig. Det generede hende, saa hun gik baggaderne.

Uf, sagde Annikken og satte nyver i panden, jeg er saa kjed af det saa.

Det var en aften nogle 'dage efter. Solen stod gyldengul over heierne længst i vest, solgangsvinden var løiet af, og sjøen laa blank, speilende i gult og og rødt mod de mørke heier.

Annikken havde taget en pram og roet udover. Hun roede hurtig, prammen skar en hvid stribe i det speilglatte vand.

Hun havde ofte trang til at være alene, og da var sjøen den bedste. Der kom en seilbaad udenfra med topseil og fokken spilt, som en stor snehvid fugl med spilte vinger paa det skinnende vand. Annikken strøg lige tæt forbi den i sin pram. Da hun skulde se til, sad Per Krafft alene ved roret. Han var i skjorteærmer, og hatten langt bag i nakken.

«Nei er det dig,» raabte han, «hvor skal du hen?»

[107] «Aa – ingensteder –»

«Skal jeg tage dig paa slæb –»

«Det var bedre, jeg tog dig da,» sagde Annikken, «du kommer jo ikke af flækken.»

«Kom op her, saa tager vi prammen paa slæb,» sagde han igjen.

Annikken tænkte sig om. «Aa nei, sagde hun tilslut.»

Han bad hende igjen. «Nei jeg har roet ud for at være alene,» sagde hun langsomt. I samme øieblik hun havde sagt det, angrede hun det, det var vist uhøfligt.

«Aa pyt,» han lo – «jeg er da næsten ingen jeg.»

Uf nei, tænkte Annikken, jeg vil ikke op i baaden hans, for jeg ved ikke, hvad jeg skal snakke om. «Farvel da,» sagde hun høit.

«Du Annikken,» han lænede sig udover rælingen «er du vond paa mig?»

«Nei.»

«Du – har du syntes, jeg har været lumpen i den sidste tid ogsaa?»

«Nei, hun skaatede og vilde ikke se paa ham, saa saa hun hurtig bort paa det brune, ivrige ansigt mod det hvide seil, «jeg har angret forferdelig paa, at jeg gik op til dig dengang,» sagde hun stille.

«Det skal du ikke angre paa,» sagde han. Saa vilde ikke han se paa hende heller. Baadene fjernede sig mere og mere fra hinanden.

«Du Annikken,» sagde han igjen –

«Ja –»

[108] «Nei, det kan være det samme –»

Annikken saa paa ham, al hendes generthed var et øieblik ligesom strøget af hende ligeoverfor ham. Hun smilte og saa ham helt ind i øinene, hvad hun ellers ikke kunde.

«Skal jeg hilse i byen,» sagde hun muntert, «du kommer ikke ind før midnat du paa denne maaden.»

Han svarede ikke, bare saa paa hende. Annikken tog spændtag mod prammens bund og roede, saa det fossede indover. Hun blev saa glad med en gang. Du, hvor godt, hun likte Per Krafft – næsten bedst af alle mennesker – men det maatte ingen i hele verden vide.

Brev fra Ebba til Tilda

[109] Kjæreste Tilda!

Du har maaske ventet paa brev – tænk naar jeg tænker efter, er det snart en maaned siden jeg reiste fra dit yndige hjem ved havet. Men jeg skal sige dig, at jeg har været, er, og vil blive umaadelig optaget i lange tider – og at skrive breve er og forbliver min pest. Jeg skulde altsaa takke for mig, siger min mama, min bedste tak sender jeg onkel og tante og alle børnene. Og – elskede Tilda – du forstod mig vist ikke i det sidste. Det var ligesom en sky mellem os – men nu er skyen borte. For du troede kanske, at jeg var indtaget i den afskyelige student Krafft. Ikke mer end som saa – forsikrer jeg paa mit æresord. For paa jernbanen hjemover, nei – der traf jeg mit ideal! Aa hvad det er for en følelse Tilda! Altfortærende vil jeg kalde den! Han er lys som en gud og tilogmed officer! Og han kjender min tante her i Stockholm, saa vi vil mødes ofte! Døm saa om hvilken vinter, jeg gaar [110] imøde! Jeg saa ham alt paa perronen i Kristiania, og han saa paa mig ja du gjør dig ikke idé om hvorledes – idetheletaget ved du vist slet ikke, hvorledes en officer kan se! Studenter er intet, kjæreste Tilda, det ved jeg nu. En gang aabnede han døren for mig ind til ventesalen, og saa mig dybt ind i øinene. Det var begyndelsen. Siden havde jeg en himmelsk, rent ud himmelsk jernbanetur!

Student Krafft er visket ud, som med et viskelær, af mit hjerte – aldeles – forsikrer jeg dig. Jeg tænker aldrig paa ham mere, og jeg har aldeles ikke isinde at sende ham mit fotografi. Han er ikke pikant engang! Nei *han* er pikant du! Han snor sine moustacher overvældende. Elskede, kjæreste Tilda, jeg skriver snart til dig igjen og fortæller dig videre, hvorledes dette henrivende bekjendtskab udvikler sig. Tænk han har seet mig i vinter engang – i theatret – og han har siden den tid ikke kunnet glemme min profil. Jeg lignede en græsk gudinde, sagde han, men navnet sagde han saa tort, at jeg ikke opfattede det – sandt at sige har jeg aldrig hørt det gudindenavn før heller – men jeg blottede mig ikke – men hvad synes du om den tanke, at jeg ligner

en gudinde! Kjæreste Tilda – aa hvor jeg likte dig godt. Kjæm altid dit haar nedover ørene, for da er du mildest talt henrivende.

Næste gang, du skriver, er du maaske forlovet med student Krafft. Han beundrede dig – men o – hvor min officer er millioner gange stateligere. For hos Per Krafft var det jo ikke tale om figur. [111] Hils Iversen og bed ham snarest mulig gennemgaa et stammekursus, og bed ogsaa Rode huske paa, at han har en underlæbe! Hils den prægtige Annikken og dine yndige brødre, og den søde Magna. Jeg skal faa lys blaa silkekjole, og min papa overraskede mig igaar med et vidunder af en vifte! Jeg har fotograferet mig ogsaa, jeg kommer ligesom ud af en sky – jeg er deilig der – men det er vistnok en smule flatteret. Tænk om jeg kunde blive gift med *ham!* De, der er gifte, har vist ingen sorger mer, tror du vel Tilda.

Din altid elskede kusine som fortiden er i den syvende himmel tra la tra la.

Din
umaadelig hengivne
Ebba

Brev fra Annikken til Maren Anne

[112] Kjære Maren Anne!

Mange tak for dit brev. Du spørger, hvorledes jeg har det. Jo jeg har det bra, men nu er her stille. Jeg gaar lange turer alene og tænker paa meget. Mest paa det, at jeg gjerne vil gjøre noget nyttigt i verden, ja jeg mener at hjælpe andre.

Det er nu ikke mere end fjorten dage til min konfirmation, og det er meget alvorligt efter min mening. Mest gruer jeg for at gaa til alters, fordi om jeg ikke er beredt. Og jeg har ogsaa meget at sy. Men jeg maa dog fortælle dig noget rart. En dag kom Svend løbende ind og sagde, at det var en ustyrtelig fin dame ude i gangen, som spurgte efter mig. Du kan tro, jeg blev forbauset over, at en fin dame skulde spørge efter mig. Og da jeg kom ud i gangen, stod der en liden tyk udenlandsk dame, som smilte til begge ørene. Vil du tro, jeg kjendte hende ikke. Og tænk, saa var det Hilleborg, som vi var sammen med paa Blommedal. Hun kom lige fra [113] Paris, hvor hun har været for at synge, ved du jo. Hun var i følge med en musiker, som saa elendig ud med sort langt haar, og de vilde have koncert i byen. Og tænk saa havde de koncert paa Raadstusalen. Musikeren dundrede paa pianoet, og Hilleborg sang forfærdelig høit og klart og nydelig – det rislede mig ned ad ryggen som koldt vand, saa deiligt var det, hun sang baade fransk og italiensk, og de smaa øinene sine kastede hun til alle kanter. Men hun var lige snild som paa Blommedal. Og hun sagde, at hun skyldte dig sin lykke! Og hun sagde ogsaa, at hun skulde blive en stjerne – det synes jeg for mit vedkommende maatte være grusomt – men hun straaledede forfærdelig i øinene. Hun boede hos os, og hun sang salmer for papa, saa han græd. Tænk hun havde en virkelig diamantnaal, som hun havde faat af en grevinde, og hun sagde, at hun vist fik forfærdelig mange diamanter til i sit liv. Er det ikke rart. Tænk jeg vilde ikke bryde mig det mindste om at faa en diamantnaal, men alle mennesker siger jo ogsaa, at jeg er saa rar. Du spørger efter Per Krafft. Han er reist, han ogsaa. Du spørger, om jeg traf ham siden. Ja en gang. Da sagde han bare, at han kom hjem til jul. Du kan tro, her er stille

nu, og ingen gaar noget videre paa gaden, og aldrig er jeg paa dampskibsbryggen mere. Ingen er der. Du spørger ogsaa, om jeg tænker paa Per Krafft. Og det maa jeg svare ja til, for du ved, at der kan komme mange tanker gjennem ens hoved. Du læser vel og studerer, og jeg gaar her og gjør [114] ingen ting, og det er ondt. Men jeg har bestemt mig til, at jeg vil læse hele det nye testamente igjennem, inden jeg blir konfirmeret. For det tror jeg, kanske vil hjælpe mig til at blive mere forberedt. Tænk, du kan tro, Tilda er snild, hun syr en nydelig toiletpude til mig. Og mor giver mig meget pent, nydelige knapstøvler fik jeg igaar. Ellers har jeg bare havt snøresko. Til de andre herrer ser jeg ingen ting, og ikke bryder jeg mig om det heller. Elly og Milly spadserer med Tilda hver dag, men jeg gaar meget alene, for du ved, jeg er ikke som de andre. Kjære Maren Anne, du maa ikke glemme mig, fordi om jeg er rar og ingenting lærer.

Din
Annikken.

Es.
Du maa ikke fortælle nogen, at jeg sagde, at jeg tænker lidt paa Per Krafft undertiden.

Annikkens konfirmationsdag

[115] Konfirmationsdagen nærmede sig, og Annikken gruede ikke længere saa meget, som hun før havde gjort.

Det var jo ikke noget leit, at hun skulde love at holde sig til Gud. For det vilde hun gjøre hele sit liv, ja hele sit liv. Fra hun var liden pige havde hun altid villet det, men nu siden Lina Græsvigs død, vidste hun det saa soleklart, at hun vilde det. Det er da bedre at vælge det, som er noget, end det som intet er, tænkte Annikken.

Og Maren Anne havde sagt, at hun nok skulde greie for hende, saa hun kunde komme ud og lære noget i verden og blive til gavn for andre.

Men hvad det skulde være, spekulerede Annikken paa hver eneste dag.

Jeg passer ikke til at lave mad, tænkte hun, for jeg er saa slumset, at jeg vilde slaa itu alt det stentøi og glas, jeg fik fat i. Og ikke passer jeg til at lave saucer eller crémer heller, for saadan fin mad kan jeg¹⁷ ikke like.

[116] Og ikke passer jeg til at sidde og skrive paa et kontor, for da er jeg sikker paa, jeg ikke kunde puste tilslut. Og læse med smaabarn er jeg ikke taalmodig nok til, jeg kom til at jule dem op fort væk allesammen.

Og blive student som Maren Anne er komplet umuligt, for jeg har jo ikke hoved.

Nei Annikken vidste ingen ting, hun passede til.

Havde jeg været gut, tænkte Annikken mismodig, saa vilde jeg blevet sjømand. Ja enten sjømand eller præst. For det maatte være deiligt ligesom far, at gaa rundt og trøste og hjælpe alle dem, der var syge og rædde og skulde dø. Forresten maatte det være noksaa gjildt at staa og præke paa prædikestolen ogsaa, tænkte Annikken.

Men det er jo noget tøv, for jeg er jo bare en pige. Og Annikken tænkte efter, hvad det var, hun kunde bedst i verden, og det var at ro, sage ved og lære digte udenad.

Men ingen af de tre ting, kunde jo hjælpe hende til at blive noget i verden.

Det var lørdagen før konfirmationsdagen. Alle de yngre søskenderne var umaadelig interesserede i alle de buketter og presenter, der lidt efter lidt arriverede. Alle gutterne havde sin faste udkigsplads paa hjørnet af huset, hvis de saa nede i gaden, saa en buket i det fjerne, løb de hovedkuls over hinanden ind for at melde dens ankomst.

«Buket fra Svendsens, Annikken.»

«Du, en diger buket fra fru Holm, Annikken.»

[117] «En pige med en hvid pakke, Annikken, present kan du vide.»

Og Magna holdt alle veninderne nedigjennem gaderne à jour med, hvor mange broscher Annikken havde faat.

«Nu har hun faat tre,» meldte Magna.

«Nu har hun faat fem.»

Tilslut laa hun flad nedover gaden for at melde, at nu var den ottende brosche ankommet.

«Aa gid,» sagde alle Magnas veninder.

Der var kommet guldarmbaand fra Ebbas forældre og koraller fra Maren Anne.

«Det er saa altfor fint, hvad skal jeg med denslags,» sagde Annikken.

Der blev bagt og stegt i køkkenet, og der lugtede rent og festligt over det hele hus med rene gardiner og blankpudsede ovne. Og Tilda lukkede sig inde paa sit værelse for at sy paa spræng paa den nydelige toiletpude til Annikken.

Annikken følte sig saa besynderlig rar, ligesom det slet ikke var hende, der gik omkring og var hovedpersonen, men et andet ufølsomt menneske, der idag var stukket i den storrudede kjole. Ikke gruede hun mere, ikke var hun glad, og ikke bedrøvet heller, det var ligesom det hele slet ikke angik hende. Men skulde hun valgt, saa vilde hun igrunden nødig have undværet det ogsaa.

Om aftenen ved husandagten bad faderen særskilt for hende, som imorgen skulde aflægge det alvorlige løfte. Og det likte hun nok godt, men det var saa [118] leit, at alle brødrene og Magna stirrede paa hende for at se, hvorledes hun tog det.

Og faderen klappede hende paa hovedet, da hun sagde godnat og sagde: «Gud velsigne dig» – og det var ogsaa saa rart.

Den næste dag var det stygt veir, graa, drivende skyer, regnslabs og søle og gule nedfaldne blade. En for en kom konfirmanderne gaaende til kirken. Smaa gutter i altfor store klæder med hansker paa hænderne, som de aldrig før havde havt. Smaapigerne var gennemgaaende større med sorte kjoler og hvide skjorter, som bragede, naar de gik, krøllet og mærkelig udpyntet paa hovedet. Havde de baade fader og moder gik de midt imellern begge forældrene. Var faderen tilsjøs, kom moderen alene pyntet i schawl og forkavet, men høitidens præg var der dog. Alle saa paa konfirmanderne, naar de kom ind i den tætpakkede kirke. Men konfirmanderne saa straks ned i sine nye salmebøger.

Annikken havde ikke faat ny salmebog. Moderen fandt nemlig, at Tildas fra ifjor sandelig var akkurat som ny. Tilda havde rigtignok revet spænden af den og sat den paa igjen med en knappenaal, men det var næsten umuligt at se. Ikkedestomindre plagede den knappenaal Annikken. Hun vilde ikke tænke paa den, men naar hun aabnede salmebogen, var tanken paa knappenaalen der straks igjen.

Og salmerne bruste henover de tætpakkede hoveder.

[119] Og de sang: Engang de ud fra fædrebo skal om i verden vanke –

Da græd alle forældrene, men konfirmanderne græd ikke, for de vidste jo endda ikke, hvad det var at vanke om i verden.

Og Annikken sad der med de troskyldige øine og det brede ansigt og bad: Hjælp mig Gud – hjælp mig! For hun syntes, hun var saa uværdig og saa liden.

Hun sad øverst af konfirmanderne, og allesammen saa paa hende, og de fleste tænkte: Hun er lidet pen – men det var dog ogsaa nogle, der tænkte: Hun er ikke værst den der, hun reddede døve Kjerstine fra at brænde inde her nylig. Og pastoren talte. Og han talte om det, som han havde sagt til Annikken hin aften, Lina Græsvig døde.

«Hold eder til Gud, for alt andet svinder!»

Han havde evne til at gribe og røre sindene, det var som en bevægelse i kirken af graad, af suk, af betagethed.

Men oppe paa koret sad Magna med en jevnaldrende veninde; da der engang var en liden pause i faderens præken, hviskede hun hastig:

«Hun har faat uhr.»

Det havde nemlig været et meget omtvistet spørgsmaal, om hvorvidt Annikken skulde faa uhr eller ei til konfirmationen.

Først da de kom op til alteret, begyndte konfirmanderne ^[120] at græde, tætpakkede, opløste af varme og graad og øieblikkets stemning.

«Saa giv nu da Gud dit hjerte og mig din haand,» sagde faderen, og Annikken bøiede knæ ved alteret, saa underlig betaget. Alting var saa stort og saa rart og saa deiligt. Da hun reiste sig op, saa hun glad henover alle de andre.

Tænk, at hun havde gruet for dette, som var det deiligste, hun endda havde oplevet!

Hjemme var der saa stille og saa høitideligt og alle tog hende i haanden, pigerne ogsaa. Hun sad ved siden af faderen ved bordenden, og smaasøskenderne talte sagte ved bordet, af bare høitidelighed.

Om eftermiddagen kom visitterne. Den halve by kom der. Annikken var fortvilet over at være hovedpersonen og stod flammende rød og generet midt paa gulvet. Folk trykkede og trængte, pigerne svingede sig frem med store chokoladebretter, og der var et sur og et snak og en latter –

Udenfor silede regnen ned, men vinduerne var duggede indenfor af varmen, hele den store gang var fuld af drivvaade paraplyer, af vaade ben og galoscher.

I sofaerne tronedede byens fineste fruer i visithatte og hansker. Pludselig saa Annikken madame Tausen i døren. Hatten sad paa skjeve, og det ene øie knebet igjen.

Hun vakte en del forbauselse, hun var ellers sjelden at se ved denslags anledninger.

«Hvor er konfirmanden, hvor er min egen jente,» raabte madame Tausen.

^[121] Passiaren tystnede af, for at de bedre kunde høre, hvad madame Tausen sagde.

«Gratulerer med handlingen,» sagde madame Tausen, «og Guds velsignelse paa veien, kraft og mod og hjertelag har Han givet dig paa vuggen – hvad vil du saa mer?»

Madame Tausen klappede Annikken paa skulderen:

«Og hilsen fra Per! Han skriver til mig: Tante, skriver han, køb en ting til Annikken, det peneste, du finder, skriver han. Og jeg har været i begge guldsmedbuerne – og her har du det fineste, jeg fandt!»

Annikken var blevet blodrød under denne madame Tausens tale, og saa for sine øine en tyk guldring med en blaa sten. Den var smagløs, men Annikken fandt den nydelig.

«Sæt den paa dig straks,» sagde madame Tausen, «jeg tog den stor,» vedblev hun, «for jeg ved, du har store hænder, ikke noget pjankereri.»

Saa kom madame Tausen tilsæde mellem fruene og blev med en eneste gang dame.

Det kunde stikke hende undertiden, og der sad hun og talte fint. Men ret, som det var, dumpede hun uforvarende tilbage igjen.

Hun fortalte den lyttende kreds af damer, to konsulsfruer med stanglorgnetter om et barn, der nylig var død meget pludselig.

«Barnet lagde sig friskt og raskt om aftenen,» fortalte madame Tausen meget pyntelig, men her blev hun grebet af sit emne – «aa om maaraen, [122] saa laa ungen dau,» fortsatte madame Tausen med den største freidighed. Stanglorgnetterne viftede sig nervøst og borte i krogen knisede gutterne.

Svend, Erik og Nils havde væddet om, hvor mange kopper chokolade og glas vin, de kunde drikke, de havde sine egne private oplag af kransekage bag blomsterpotterne i vinduskarmene og syntes, at konfirmation var den største moro, som fandtes i verden.

«Skynd dig og konfirmer dig, du ogsaa snart,» sagde Svend til Magna.

«Ja, gid det var saa vel,» sagde Magna. Hun eiede aldeles ikke Annikkens sky for at blive voksen. «Aa gid, tænk at faa uhr og egen paraply!» sagde Magna.

Og lidt efter lidt tømtes værelserne for de fremmaede, der blev ikke andre igjen end gamle frøken Weyergang med falskt pandehaar og strikkepose, hun skulde være til aftens.

«Ja nu er du voksen, barn,» sagde gamle frøken Weyergang til Annikken, «og nu begynder moroen, men nu begynder ogsaa sorgerne, og jo ældre du blir, blir det mere af det sidste og mindre af det første – men endda vilde jeg ikke være paa din alder, barn,» frøken Weyergang slog fra sig med begge hænder:

«Bevare mig vel – nei nei –»

Saa var Annikken konfirmeret og gik ud i livet.

Slutning

[123] Tiden var gaaet sin gang dernede i den lille by mellem de graa heier. Havet havde dundret i vinterstormene, kastet taarnhøie skumsprøit over de yderste skjær og stormen revet i de store lønnetræer rundt Annikkens hjem, saa de klagede og vred sig, medens de smaa gader var endda tommere for folk end ellers, og alle skipperkonerne, og de, der havde nogen paa havet, vandrede oppe om nætterne og saa paa sjøen, naar den rasede som værst.

Naar vestenvinden blæste, og solen skinnede, vandrede Elly og Milly og Karen og alle de andre unge piger arm i arm rundt i de smaa gader, stængte veien, saa mange gik de i bredden og lukkede bare øienlaagene igjen, naar nogen hilste paa dem. Men sig imellem havde de megen moro med hvisk og tisk og store hemmeligheder, og mange kokette øiekast blev kastet ind til handelsbetjentene, der kikkede efter dem mellem de sirlig foldede tøier og bundter af skinnende galoscher i butiksvinduerne.

Tilda var kommet til Kristiania for at lære noget [124] og se sig om ude i verden. Svend var ogsaa kommet derind paa skole. Præsten havde ondt for at klare de store udgifter, sukkede ofte og stirrede langt ud for sig med det lange, vemodige ansigt.

Moderen gik bred og tryk: «Det klarer sig nok, far, tag dig ikke nær af det.»

Der var stille og lyst i de store stuer, gutterne og Magna tegnede hoveder i de gamle, afslidte vinduskarmer i barneværelserne og spikkede i dem ogsaa – bare for at prøve knivene – og sloges i spisestuen, luggede hinanden, og var lige gode venner to sekunder efter.

Men aldrig i faderens nærværelse. Der var der altid ro. Det var som en luftning af noget stille, godt, der altid fulgte ham. Inderst inde i de viltre, vilde barn var der altid et saart punkt for faderen. De stod paa vagt som en mur, naar det var noget, der gjaldt ham, naar nogen havde smilet af hans underlige væsen, eller bare trukket paa skuldrene.

Annikken især, da kunde det flamme op i de lyse øine, og der rørte sig noget for hendes bryst, som noget levende.

Hun var endda hjemme, turen til at komme ud, var endda ikke rullet saa langt som til hende. Annikken spekulerede undertiden paa, om den ogsaa nogengang vilde komme.

Erik og Nils voksede til og maatte jo ud og lære noget. Og mor trængte ogsaa nogen til at være hjemme og hjælpe hende i det store hus.

[125] Maren Anne havde skrevet og skrevet om, at Annikken maatte faa komme ud, se livet og lære.

Da havde faderen klappet hende paa hovedet:

«Ja ja, Annikken, det blir nok en raad –»

Annikken svælgte noget tykt i halsen, og kunde ikke se op.

Igrunden var det jo skam af hende, at hun gik saadan og længtes ud. Hun havde jo et deiligt hjem. I og for sig var det ikke egentlig det at komme ud heller, Annikken længtes efter. Det var blot for at lære og blive nyttig.

Naar saa moderen en dag kunde sige: «Hvorledes skulde jeg hjælpe mig uden dig, Annikken.»

Saa følte Annikken sig lykkelig, til atter de saare tanker kom tilbage.

Per Krafft havde blot en gang været hjemme siden hin sommer. Annikken havde glædet sig til, han skulde komme. Hun regnede: Nu er det fire og tre og to uger, til han kommer. Saa blev det bare en dag, og saa kom han.

Den første gang Annikken saa ham, vendte hun lynsnart om og pilede opover en anden gade. For det var saa forferdelig leit at møde ham.

Den næste gang, hun traf ham, kunde hun ikke se sikkert paa ham. For han var saa smilende i øinene og saa længe paa hende.

«Saadan er det altsaa, du ser ud,» sagde han, «jeg kunde ikke faa fat paa dit ansigt, naar jeg tænkte paa dig.»

[126] Aa, at han havde tænkt paa hende, og tænkt, at han havde sagt det!

Annikken straaledede. Om aftenen havde hun fremme den store ring med den blaa sten. Hun satte den paa fingeren og havde den paa, medens hun klædte sig af. Hun brugte den ellers aldrig. En gang, hun havde den paa, havde Elly og Milly og Tilda leet og ærtet hende.

Dagen efter kom den ikke paa, men blev lagt i rød bomuld inderst i hendes skuffe.

«Hvorfor bruger du ikke ringen, Annikken,» sagde saa Per Krafft en dag.

«Aa –»

Han gjentog sit spørgsmaal, ivrig, han vilde vide det.

«Det passer mig ikke at gaa med ring.»

«For noget tøv, skal jeg tage den igjen kanske?»

«Nei,» sagde hun og smilte. Saa kunde hun igjen se ham lige ind i øinene.

Han var anderledes mod hende end mod de andre unge piger. Han holdt aldrig skøi med hende.

«Det er blot, fordi jeg ikke er morsom,» tænkte Annikken mismodig.

Men han søgte hendes selskab alligevel, laante hende bøger, og da han reiste den gang, bad han om hendes billede.

Annikken blev blodrød. Aa – hun havde bare et grusomt et, fra før hun blev konfirmeret, med stramt haar og en liden flette.

«Lad mig bare faa det, sagde Per Krafft. Da ^[127] Annikken saa, at han lagde det gamle barnebillede i sin tegnebog, kom der en saadan underlig tryk følelse over hende.

«Tænk, jeg tror, han liker mig,» hviskede hun sagte til sig selv, naar hun gik alene oppe i heien.

Men da maatte hun være rigtig, rigtig langt fra folk.

En stund efter han var reist, sendte han hende sit billede igjen med sit skarpe, kloge ansigt og de smilende øine.

Det blev lagt inderst i Annikkens skuffe sammen med ringen i den røde bomuld.

Men naar de unge piger var sammen og spillede femkort om herrer, og det var Annikkens tur, raabte de alle i kor:

«Per Krafft – Per Krafft.»

Men altid med latter, ligesom de undrede sig og gjorde nar.

Annikken blev rød og saa saa underlig generet paa dem alle.

– Saa var det en dag i slutten af september. Det havde sat ind med regn, den ene dag efter den anden det samme tungsindige veir, skyerne hang lavt og regnet silede ned i skraa strømme.

Der skulde bestilles nogen æbler paa en gaard, der laa lidt op i fjorden. Men naar man gik over heierne, var det kun et ganske kort stykke at ro.

Annikken bad om at faa ro afsted. «Jeg længes efter at komme ud og røre armene mine,» sagde hun.

[128] «Ja, ja da,» sagde moderen, «men kom hjem, før det mørkner.»

– Men den aften mørknede aldrig for Annikken Præstgaren.

Hun blev borte paa sjøen paa det lille stykke vei over til Vasviggaardene. Det var sjø, men ikke noget at tale om. Omtrent midtfjords fik hun se en liden fillepram, der arbeidede sig op mod sjøerne længer ude. Der var en kone og et barn i prammen, og det saa ud, som de ikke godt kunde klare sig. Annikken holdt ned mod dem. De raabte, da hun kom nærmere. Prammen var halvfuld af vand, og de havde en stor bør med flis agter, og konen orkede ikke at ro længer.

Før Annikken naaede dem, gik prammen rundt, og konen og barnet laa begge i vandet. Hun fik forholdsvis fort gutten trukket op, men konen var det hende ikke mulig at faa tag i.

«Ro efter mig,» sagde hun til gutten. Og saa sprang Annikken paa sjøen.

Hvorledes det gik for sig ved ingen, men Annikken og konen blev begge borte. [n8](#)

Gutten i baaden blev seet fra Vasviggaardene og fik hiælp der. Han fortalte.

«Hun sprang lige lukt paa sjøen og svømmede efter a mor,» græd gutten, «siden saa jeg bare fletten paa hende Annikken en gang.»

Manden paa Vasvig kom med budskabet op paa præstens kontor. Han stod saa stilt indfor døren.

«Jeg har nok en ting at melde,» sagde han lavt.

[129] «Sid ned, sid ned Anton Vasvig,» sagde præsten venlig.

«Præsten faar tage det rolig, for en ved jo, hvem der sender døden.»

«Hvem er det, Anton Vasvig?» Præstens stemme var klar, men den skalv.

«Det er dattera Deres, hende Annikken, dem kalder.»

«Er hun død?»

«Ja – hun ligger i sjøen ret ud for Vasviggaardene.

Det var akkurat to timer efter, hun var roet afsted for at røre paa de kraftige armene sine.

Det hele hus var i en jammer. Gutterne og Magna græd ikke, de hylte, kastede sig over moderen og faderen:

«Det er ikke sandt, sig at det ikke er sandt, Annikken som var saa græsselig snild.»

Faderen strøg dem stilt over haaret, men indi sig tænkte han:

Og altid skal man ofre det kjæreste.

Der blev soknet efter hende, og hun blev straks fundet. Hun stod næsten ret op og ned i vandet indved et lidet skjær med fast foldede hænder. Konen, hun havde ofret sit liv for at redde, fandt de ikke. Hun var taget af strømmen og ført tilhavs.

Det var et stort følge, der fulgte Annikken Præstgaren. Koner og barn og sjøfolk, og foran kisten blev der baaret to store flag.

[130] Det var ikke netop saa mange, der havde kjendt hende, men det var jo det, hun havde ofret sit liv.

Faderen og moderen og alle søskenderne gik lige efter kisten, de kunde ikke fatte, at det var deres stærke Annikken, der blev baaret foran dem i den trange kiste.

Langt bag i følget blev folk forbauset over at se Per Krafft. Var da han hjemme paa denne tid af aaret. Han talte ikke med nogen, og natten efter reiste han igjen.

Nede paa den dybe, bortgjemte kirkegaard, hvor det susede saa stilt i de store, afbladede træer, der blev Annikken sænket ned.

Og faderen stod der med det vemodige blik og talte: «Hun har altsaa alt gjort sin gjerning her paa jorden og er gaaet bort til de lyse lande. Det store ord skal siges om hende, der fandtes ikke svig i hendes sjæl! I døden var hænderne foldet til bøn – nu seiren er vunden – og himlen i eie.»

De gule aspeblade dalede saa blødt og sagte, medens salmen blev sunget.

– Det var Annikken Præstgarens korte livs saga.

Noter

- [n1.](#) «– han] *rettet fra: – han (trykkfeil)*
- [n2.](#) andre.] *rettet fra: andre (trykkfeil)*
- [n3.](#) reise.»] *rettet fra: reise.« (trykkfeil)*
- [n4.](#) hele.»] *rettet fra: hele.« (trykkfeil)*
- [n5.](#) vilde?»] *rettet fra: vilde? (trykkfeil)*
- [n6.](#) noget.»] *rettet fra: noget.« (trykkfeil)*
- [n7.](#) jeg] *rettet fra: eg (trykkfeil)*
- [n8.](#) borte] *rettet fra: horte (trykkfeil)*

Dikken Zwiilmeyers *Anniken Præstgaren* er lastet ned gratis fra bokselskap.no